
**Sprawozdanie Dyrektora z działalności
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Limanowej
za 2021 r.**

Limanowa, 2022 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Organizacja i funkcjonowanie Centrum	5
1.1. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej	5
1.2. Koszt utrzymania zasobu pomocy społecznej – budżet.....	6
2. Zasoby i zadania w zakresie pomocy społecznej.....	7
2.1. Sprawozdanie z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023”	8
2.2. Specjalistyczne poradnictwo.....	21
2.3. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób	22
2.4. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach	26
2.5. Doradztwo metodyczne oraz szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu	26
2.6. Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej	27
2.7. Ocena zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami	27
3. Zadania z zakresu pieczy zastępczej.....	29
3.1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Limanowskiego na lata 2021 – 2023”	29
3.2. Potrzeby w zakresie rozwoju pieczy zastępczej	50
3.3. Sprawozdanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	51
4. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.....	58
5. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	81
5.1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”	82
5.2. Sprawozdanie z realizacji „Programu Profilaktycznego Promującego i Wdrażającego Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”.....	94
5.3. Sprawozdanie z realizacji „Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”	98
5.4. Sprawozdanie z realizacji „Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”	100
Spis tabel	102

Wprowadzenie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej (zwane również Centrum) jest samodzielną jednostką organizacyjno – budżetową podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu Limanowskiego. Powołane zostało na podstawie uchwały nr V/30/99 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 27 stycznia 1999 r. w sprawie powołania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Centrum działa w oparciu o Statut nadany przez Radę Powiatu Limanowskiego. Organizację wewnętrzną Centrum oraz szczegółowy podział zadań określa regulamin organizacyjny.

Centrum spełnia w strukturze samorządu powiatowego miejsce szczególne, gdyż przy udziale innych wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych wykonuje kompleksowo wszystkie zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcyjności rodzin.

Zarządzeniem Nr 147/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r., Starosta Limanowski zlecił Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej realizację zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej pełniąc rolę wyspecjalizowanej instytucji, opracowuje i realizuje następujące programy:

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023 (uchwała nr XVIII/180/17 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 1 lutego 2017r.);
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2026” (uchwała nr XV/169/20 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 18 grudnia 2020 r.);
- Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2020 – 2025 (uchwała nr IX/103/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 15 listopada 2019 r.);
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 r. (uchwała nr XV/168/20 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 18 grudnia 2020 r.)

oraz innych programy realizowane w wyniku rozeznania istniejących potrzeb mieszkańców Powiatu Limanowskiego.

Sprawozdanie Dyrektora z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej za 2021 r.

Niniejsze sprawozdanie zawiera dane dotyczące realizacji wyżej wymienionych Programów i Strategii, Sprawozdanie Organizatora Pieczy Zastępczej, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej, potrzeby w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej oraz opis i ocenę zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami. Przedstawione w sprawozdaniu zrealizowane zadania wpisują się również w potrzeby określone w „Lokalnym Programie Pomocy Społecznej Powiatu Limanowskiego na rok 2021”.

1. Organizacja i funkcjonowanie Centrum

1.1. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Wszystkie przedstawione w niniejszym sprawozdaniu zadania realizowane są przez doświadczoną i wyspecjalizowaną kadrę. Poniżej przedstawiono w tabeli kadrę Centrum w 2021 r. (stan na 31 grudnia 2021 r.). Łącznie na koniec 2021 r. było zatrudnionych 21 osób, w tym 3 osoby na zastępstwo a 1 w ramach prac interwencyjnych.

Tabela 1. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej stan na 31 grudnia 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2021
KADRA KIEROWNICZA	
OGÓŁEM	2
w tym:	
wykształcenie wyższe	2
specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	2
PRACOWNICY SOCJALNI	
OGÓŁEM	2
w tym:	
wykształcenie wyższe	2
PSYCHOŁODZY	
OGÓŁEM	2
w tym:	
wykształcenie wyższe	2
KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	
OGÓŁEM	5
w tym:	
wykształcenie wyższe	5
PEDAGODZY	
OGÓŁEM	1
w tym:	

wykształcenie wyższe	1
SPECJALIŚCI PRACY Z RODZINĄ	
OGÓŁEM	1
w tym:	
wykształcenie wyższe	1
GŁÓWNY KSIĘGOWY	
OGÓŁEM	1
w tym:	
wykształcenie wyższe	1
POZOSTALI PRACOWNICY	
OGÓŁEM	2
w tym:	
wykształcenie wyższe	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Należy nadmienić, że pracownicy stale podnoszą swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach. W 2021 r. 15 pracowników wzięło udział w 46 szkoleniach.

W zeszłym roku 3 pracowników rozpoczęło studia podyplomowe z zakresu psychotraumatologii, interwencji kryzysowej oraz psychologii sądowej.

1.2. Koszt utrzymania zasobu pomocy społecznej – budżet

Podstawą gospodarki finansowej Centrum są zasady obowiązujących przepisów ustawy o finansach publicznych i ustawy o rachunkowości. Dużą część budżetu stanowią wydatki związane z realizacją zadań w zakresie pieczy zastępczej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. W 2021 r. wydatkowano również środki pochodzące z dotacji, m.in. na wypłatę świadczeń dla rodzin zastępczych – 500+ oraz dobry Start, dotację Wojewody Małopolskiego na uruchomienie i prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz na zakup sprzętu do Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego. W 2021 r. wydatki wykonano w niemal 90%.

Tabela 2 Budżet na 2021 r.

	Planowane wydatki (zł)	Poniesione wydatki (zł)	Stopień realizacji
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w tym: m.in. poradnictwo specjalistyczne na rzecz mieszkańców powiatu, szkolenie kadr pomocy społecznej	1 316 148,40	1 286 169,33	98%
2. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4 400,00	4 393,56	100%
3. Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	132 560,00	131 513,82	99%
4. Rodziny zastępcze w tym: wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych, świadczenia dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	3 166 090,45	2 917 567,96	92%
5. Placówki opiekuńczo – wychowawcze w tym: utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków placówek	798 059,12	501 097,39	63%
6. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	3 441 588,41	3 343 063,41	97%
7. Zapewnienie osobom wymagającym całodobowej opieki miejsc w domach pomocy społecznej	12 505 562,54	12 417 886,31	99%
8. Zakłady opiekuńczo - lecznicze	31 200,00	29 817,60	96%
9. Pozostała działalność – zakup sprzętu medycznego i ortopedycznego do Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu	81 000,00	80 960,00	100%

Źródło: opracowanie własne

2. Zasoby i zadania w zakresie pomocy społecznej

Ta część sprawozdania przedstawia zadania, których realizacja wynika z ustawy o pomocy społecznej. Niektóre z zadań Centrum określonych w Ustawie została szczegółowo opisana w pozostałych częściach niniejszego sprawozdania.

2.1. Sprawozdanie z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023”

„Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023” (zwana również Strategią) została przyjęta do realizacji Uchwałą Nr XVIII/180/17 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 1 lutego 2017 r.

Realizatorem zadań określonych w Strategii jest Powiat Limanowski. Partnerami w jej realizacji są Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej, instytucje pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Limanowej, szkoły i placówki oświatowe, instytucje pracujące z rodziną i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe.

W ramach Strategii określono misję polityki społecznej na terenie Powiatu Limanowskiego w brzmieniu: „Polityka społeczna Powiatu Limanowskiego kluczem do lepszych perspektyw”.

W celu skutecznej realizacji misji, w oparciu o diagnozę społeczną, wyznaczono 5 obszarów, a w nich cele i kierunki działań polityki społecznej Powiatu Limanowskiego.

Obszar nr 1. Wsparcie osób z niepełnosprawnością i osób starszych

W ramach niniejszego Obszaru w 2021 r. realizowane były 2 cele strategiczne, tj.:

- Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i osób starszych wymagających wsparcia;
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

W zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej realizowało „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2026”. Z ww. Programu Centrum corocznie przedstawia sprawozdanie Zarządowi oraz Radzie Powiatu Limanowskiego.

Centrum w 2021 r. w dalszym ciągu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pn. likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,

uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

W celu ograniczenia skutków niepełnosprawności i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu Centrum prowadzi bezpłatną Powiatową Wypożyczalnię Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego, która świadczy usługi na rzecz mieszkańców Powiatu Limanowskiego. W 2021 r. sprzęt wypożyczyło 217 osób.

Podobnie jak w poprzednich latach, również w 2021 r., Centrum wspierało osoby niepełnosprawne w procesie edukacji. W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” Moduł II możliwe było przyznanie pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. W ramach Modułu II wsparcie uzyskało – 25 osób, wydatkowano kwotę – 93 251,50 zł.

W 2021 r. Powiat Limanowski w dalszym ciągu prowadził Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dobrej. Jest to placówka oświatowa, która stwarza możliwość nauki uczniom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku od 7 do 24 lat, którzy mają trudności w zdobywaniu wiedzy w szkole ogólnodostępnej. W skład Ośrodka wchodzi: ośmioletnia szkoła podstawowa, trzyletnia branżowa szkoła I stopnia (zawód: pracownik pomocniczy gastronomii), trzyletnia szkoła przysposabiająca do pracy, opieka całodobowa (internat) dla wychowanków mieszkających poza terenem miejscowości Dobra.

W minionym roku kontynuowano spotkania grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Celem działania grupy wsparcia jest przede wszystkim wzmocnienie opiekunów w procesie towarzyszenia w życiu bliskim osobom niepełnosprawnym, wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc w przezwyciężeniu trudności.

W 2021 r. Centrum realizowało 5 programów na rzecz osób niepełnosprawnych:

- „Aktywny samorząd” – Moduł I i II;
- „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł I i IV;
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”;
- „Program wyrównywania różnic między regionami II”;
- „Zajęcia klubowe w WTZ”.

W celu rozwoju infrastruktury służącej osobom starszym i chorym na terenie Powiatu Limanowskiego w 2021 r. nadal funkcjonowały 4 domy dla osób przewlekle psychicznie chorych i 1 dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 1		POPRAWA FUNKCJONOWANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	173
		Kwota wydatkowana na zadanie.	435 249,49 zł
2.	Pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny oraz w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	1 127
		Kwota wydatkowana na zadanie.	912 548,96 zł
3.	Przyznawanie dofinansowania osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	199
		Kwota wydatkowana na zadanie.	277 156,00 zł
4.	Wspieranie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.	Liczba instytucji, którym udzielono dofinansowania.	3
		Liczba osób, które uczestniczyły w zadaniu.	93
5.	Prowadzenie Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego.	Liczba osób wypożyczających sprzęt.	217
6.	Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie edukacji.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.	25
7.	Prowadzenie Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego.	Liczba prowadzonych szkół specjalnych.	1
8.	Prowadzenie grup wsparcia dla środowisk związanych z niepełnosprawnością.	Liczba prowadzonych grup wsparcia.	1
9.	Realizacja programów/projektów na rzecz osób niepełnosprawnych.	Liczba realizowanych programów/projektów.	5
10.	Rozwój infrastruktury służącej osobom starszym i chorym (np. DPS).	Liczba placówek działających na rzecz osób starszych i chorych.	5

Podobnie jak w roku poprzednim w 2021 r. Centrum rozpowszechniało na swojej stronie internetowej: www.pcpr-limanowa.pl oraz mediach społecznościowych informacje na temat niepełnosprawności i osób starszych.

Centrum zorganizowało również konkurs artystyczny dotyczący niepełnosprawności pn. „Jesteśmy tacy sami”, który kierowany był do mieszkańców domów pomocy społecznej, uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz środowiskowych domów samopomocy z terenu Powiatu Limanowskiego. Fotorelacja z Konkursu i rozdania nagród została opublikowana na stronie internetowej Centrum.

W dniu 29 czerwca 2021 r. Centrum wraz z Powiatem Limanowskim, Gminą Niedźwiedź oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu zorganizowało konferencję na temat niepełnosprawności oraz osób starszych pn. „Przemoc wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami”. Poruszono na niej problematykę przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania dofinansowania dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 2		ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Rozpowszechnianie informacji na stronie internetowej na temat niepełnosprawności i osób starszych.	Liczba zamieszczonych informacji.	44
2.	Organizowanie spotkań, imprez integracyjnych, konkursów dotyczących niepełnosprawności.	Liczba zorganizowanych spotkań/imprez integracyjnych.	0
		Liczba zorganizowanych konkursów.	1
3.	Organizowanie konferencji/szkoleń/seminariów na temat niepełnosprawności oraz osób starszych.	Liczba zorganizowanych konferencji/szkoleń/seminariów.	1

Opis realizacji poszczególnych zadań znajduje się w „Sprawozdaniu z realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych”.

Obszar nr 2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W ramach niniejszego Obszaru w 2021 r. realizowane były 3 cele strategiczne, tj.:

- Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie;
- Zmiana negatywnych postaw osób stosujących przemoc w rodzinie;
- Wysoka świadomość społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie.

Realizacja powyższych celów odbywa się we współpracy z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Limanowskiego, Zespołami Kuratorów Sądowych w Limanowej, Komendy Powiatowej Policji w Limanowej, Prokuraturą i Sądem Rejonowym w Limanowej, Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Limanowej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu (OIK).

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2021 r. Centrum realizowało „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025”. Z ww. Programu Centrum corocznie przedstawia sprawozdanie Zarządowi oraz Radzie Powiatu Limanowskiego.

W 2021 r. Centrum wraz z partnerem OIK w Nowym Sączu udzielało specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego, medycznego i socjalnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Łącznie udzielono 285 porad dla 87 osób.

W minionym roku Centrum kontynuowało działania wspierająco–terapeutyczne w formie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Osoby biorące w niej udział miały możliwość wymiany własnych doświadczeń, a także odreagowania napięć i kryzysów związanych z sytuacjami domowymi i otrzymania emocjonalnego wsparcia.

Centrum prowadziło działania informacyjno–edukacyjne o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób doznających przemocy w rodzinie. Podczas 15 spotkań grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie informowano o możliwościach pomocy publicznej i edukowano w zakresie przeciwdziałania przemocy.

W 2021 r. Powiat Limanowski na mocy porozumienia zawartego z Miastem Nowy Sącz zapewniał specjalistyczną pomoc i schronienie osobom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu (OIK). Udzielono 13 porad.

W minionym roku Centrum prowadziło działania szkoleniowe dla kadry realizującej działania w zakresie przeciwdziałania przemocy. W prowadzonym szkoleniu pn. „Asertywność w komunikacji interpersonalnej” uczestniczyli pracownicy GOPS i MOPS, którzy w swojej pracy zajmują się także zagadnieniami przemocy.

Szczegółową realizację zadań w tym zakresie obrazują poniższe tabele.

CEL STRATEGICZNY NR 3		ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Udzielanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego, medycznego i socjalnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Liczba udzielonych porad.	285
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	87
2.	Prowadzenie działań wspierająco – terapeutycznych (np. prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie).	Liczba prowadzonych działań.	1
3.	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób doznających przemocy w rodzinie.	Liczba zrealizowanych działań informacyjno – edukacyjnych.	15
4.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy i schronienia osobom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	Liczba porad dla osób korzystających z pomocy OIK.	13
		Liczba osób korzystających ze schronienia w hostelu	7
5.	Prowadzenie działań szkoleniowych dla kadry realizującej działania w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Liczba zrealizowanych szkoleń, seminariów, konferencji.	10

W 2021 r. program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie nie został zrealizowany ze względu na brak wymaganej liczby uczestników. Pomimo motywowania sprawców przemocy domowej do udziału w programie nie udało się zebrać wymaganej grupy. W końcowym etapie rekrutacji chętnych uczestników było 2. Osoby te zostały poinformowane o możliwości korzystania z indywidualnego wsparcia psychologicznego.

Centrum prowadzi działania informacyjno–edukacyjne o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Instytucje współpracujące z Centrum otrzymały szczegółowe informacje o miejscu i terminach realizacji ww. Programu. Została opracowana jedna broszura informacyjna, którą rozpowszechniano wśród osób indywidualnych i instytucji.

CEL STRATEGICZNY NR 4		ZMIANA NEGATYWNYCH POSTAW OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób uczęszczających na program korekcyjno – edukacyjny.	0
		Liczba spotkań zorganizowanych w ramach programu.	0
2.	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba zrealizowanych działań informacyjno – edukacyjnych.	3
3.	Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informujących na temat zjawiska przemocy.	Liczba opracowanych ulotek, plakatów i/lub informatorów.	1

W ubiegłym roku Centrum zorganizowało kampanię informacyjno–edukacyjną skierowaną do społeczności lokalnej, której hasłami przewodnimi były: „Kocham więc dbam”, „Kocham więc reaguję”, „Kocham więc słucham”, „Kocham więc przytulam”. Podczas kampanii rodziny z Powiatu Limanowskiego otrzymały ulotki informacyjne.

W 2021 r. Centrum przeprowadziło w szkołach działania profilaktyczno – edukacyjne, podczas których promowane były zachowania wolne od przemocy. Temat spotkań dotyczył zachowań agresywnych i przemocowych w rodzinie i środowisku.

CEL STRATEGICZNY NR 5		WYSOKA ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA O ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej.	Liczba zrealizowanych kampanii.	1
2.	Przeprowadzanie w szkołach działań profilaktyczno – edukacyjnych, promowanie zachowań wolnych od przemocy.	Liczba przeprowadzonych działań.	17

Opis realizacji poszczególnych zadań znajduje się w „Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Obszar nr 3. Rozwój systemu opieki nad dzieckiem

W ramach niniejszego Obszaru w 2021 r. realizowane były 4 cele strategiczne, tj.:

- Pozyskanie jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- Wzmocniony system opieki nad dzieckiem i rodziną;
- Zaangażowanie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w pracę umożliwiającą powrót dziecka do rodziny;
- Usamodzielnienie się osób opuszczających pieczę zastępczą.

W zakresie rozwoju systemu opieki nad dzieckiem w 2021 r. Centrum realizowało „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023”. Z ww. Programu Centrum corocznie przedstawia sprawozdanie Zarządowi oraz Radzie Powiatu Limanowskiego.

Centrum w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego m.in. udostępniało na stronie internetowej, a także na profilu Facebook materiały promocyjne i informacyjne dotyczące rodzicielstwa zastępczego.

Ponadto zorganizowało akcję promocyjną pn. „Zostań rodzicem zastępczym”, podczas której wolontariusze Centrum wyruszyli promować rodzicielstwo zastępcze na ulicach Limanowej. Rozdawali przechodniom plakaty, ulotki oraz balony z hasłami dotyczącymi pieczy zastępczej.

W dniu 22 kwietnia 2021 r. Centrum ogłosiło konkurs na pracę artystyczną z hasłem promującym rodzinną pieczę zastępczą. Celem konkursu było propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego i zachęcenie do tworzenia rodzinnych form opieki nad dziećmi.

Jednocześnie pracownicy Centrum na bieżąco przyjmowali osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym. Udzielali im szczegółowych informacji oraz zachęcali do wzięcia udziału w imprezach integracyjnych rodzin zastępczych. Celem tych działań było spotkanie się z funkcjonującymi już od wielu lat rodzinami oraz pozyskaniem informacji na temat roli rodzica zastępczego.

Przepisy prawa wskazują, że kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej są zobowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Centrum przez cały miniony rok prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2021 r. szkolenie ukończyły 4 osoby, które następnie otrzymały kwalifikacje na rodziny zastępcze zawodowe.

Ponadto kwalifikacje na rodzinę zastępczą uzyskały 3 osoby, które złożyły wnioski w 2020 r.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 6		POZYSKANIE JAK NAJWIĘKSZEJ LICZBY KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.	Liczba kampanii informacyjnych/artykułów/materiałów promocyjnych.	3/6/3
2.	Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	Liczba przeszkolonych kandydatów.	4
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje na rodzinę zastępczą.	7

W minionym roku Centrum zorganizowało łącznie 6 specjalistycznych szkoleń i konferencji mających na celu poszerzanie kompetencji rodziców zastępczych.

Centrum zapewniało rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym poradnictwo psychologiczne, socjalne, rodzinne, pedagogiczne oraz prawne. W sytuacjach borykania się z problemami wychowawczymi, emocjonalnymi, osobowościowymi lub szkolnymi mogły skorzystać ze specjalistycznej pomocy osób zatrudnionych w Centrum lub w jednostkach poradnictwa specjalistycznego. Wykaz jednostek udostępniany był każdej rodzinie zastępczej. W minionym roku z poradnictwa skorzystało 11 osób, udzielonych zostało 17 porad.

W 2021 r. w dalszym ciągu Centrum wypłacało świadczenia rodzinom zastępczym, rodzinom pomocowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka. Łączna kwota świadczeń wraz z dodatkiem wychowawczym wyniosła 1 980 232,13 zł.

Centrum nieustannie podejmuje działania w celu integracji środowiska rodzin zastępczych, poprzez spotkania okolicznościowe. W 2021 r. odbyły się 3 spotkania.

Centrum również organizowało dla rzecz rodzin zastępczych wsparcie wolontariuszy. W 2021 r. pomoc oferowało 10 wolontariuszy, w tym pozyskano 5 nowych wolontariuszy.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 7		WZMOCNIONY SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji rodzin zastępczych.	Liczba zorganizowanych szkoleń.	6
2.	Organizowanie i prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych.	Liczba udzielonych porad.	17
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	11
3.	Wypłacanie świadczeń rodzinom zastępczym, rodzinom pomocowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.	Wysokość wypłaconych świadczeń.	1 980 232,13 zł
		Liczba rodzin, którym przyznawane są świadczenia.	84
4.	Integracja środowiska rodzin zastępczych poprzez spotkania okolicznościowe (np. Dzień Rodzicielstwa Zastępczego oraz coroczne Integracyjne Spotkanie).	Liczba zorganizowanych spotkań.	3
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	Liczba wolontariuszy.	10
6.	Realizacja programów rozwoju pieczy zastępczej.	Liczba realizowanych programów.	1

Centrum dbało także o możliwość kontaktów dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodziną biologiczną. W 2021 r. w siedzibie Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej odbyło się 18 spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi.

Rodzice biologiczni, którzy nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, byli zapraszani na posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. W okresach wstrzymania bezpośrednich spotkań zespołu, mieli możliwość wypowiedzenia się w formie telefonicznej. W 2021 r. odbyło się łącznie 195 posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, z czego w 58 posiedzeniach wzięli udział rodzice biologiczni.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 8		ZAANGAŻOWANIE RODZICÓW BIOLOGICZNYCH DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ W PRACĘ UMOŻLIWIAJĄCĄ POWRÓT DZIECKA DO RODZINY	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Umożliwienie rodzicom biologicznym spotkań z dziećmi, w tym w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.	Liczba zorganizowanych spotkań.	18
2.	Umożliwienie rodzicom biologicznym uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	195
		Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej z udziałem rodziców biologicznych	58

Centrum otaczało pomocą usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, udzielając im porad psychologicznych, prawnych i socjalnych. Wsparcie zapewniane było szczególnie podczas tworzenia indywidualnego programu usamodzielnienia, dla wychowanków, którzy w 2021 r. uzyskali pełnoletność. Dodatkowo jedna osoba skorzystała z telefonicznej porady prawnej.

Stworzono i zatwierdzono 10 indywidualnych programów usamodzielnienia, dla wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, którzy w 2021 r. uzyskali pełnoletność. Ogółem liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia wynosi 97.

W 2021 r. Centrum, usamodzielnianym wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo-wychowawczych, udzieliło wsparcia finansowego na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Poniższa tabela obrazuje szczegółową realizację zadań.

CEL STRATEGICZNY NR 9		USAMODZIELNIENIE SIĘ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Udzielanie wsparcia psychologicznego, socjalnego i prawnego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.	Liczba udzielonych porad.	11
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	11
2.	Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia.	Liczba realizowanych programów usamodzielnienia.	97 w tym: 10 programów dla wychowanków, którzy uzyskali pełnoletność w 2021 r.
3.	Wsparcie finansowe (np. pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie).	Wartość przyznanej pomocy.	131 966,74 zł
		Liczba osób, którym przyznano pomoc finansową.	18

Opis realizacji poszczególnych zadań znajduje się w „Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej”.

Obszar nr 4. Przeciwdziałanie dysfunkcjom wychowawczym w rodzinie

W ramach niniejszego Obszaru w 2021 r. realizowane były 2 cele strategiczne, tj.:

- Nabycie przez rodziców zgłaszających trudności wychowawcze podstawowych umiejętności komunikacyjnych i dydaktycznych;
- Wyposażenie dzieci i młodzieży przeżywającej trudności w wiedzę dotyczącą systemu pomocy w zakresie radzenia sobie w sytuacjach problemowych.

W 2021 r. Komenda Powiatowa Policji w Limanowej oraz Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Limanowej przeprowadziły 9 pogadanek i zajęć edukacyjnych z rodzicami w szkołach. Łączna liczba osób biorących udział w spotkaniach to 431.

W bieżącym roku stale wspierane były rodziny zmagające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez świadczenie pomocy psychologicznej, rodzinnej i socjalnej. Centrum udzieliło 220 porad dla 111 osób.

Działania w ramach tego obszaru przedstawiono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY NR 10		NABYCIE PRZEZ RODZICÓW ZGŁASZAJĄCYCH TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH I DYDAKTYCZNYCH	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Przeprowadzenie pogadań, zajęć edukacyjnych z rodzicami w szkołach.	Liczba pogadań, spotkań z rodzicami.	9
		Liczba osób biorących udział w spotkaniach.	431
2.	Wspieranie rodzin zmagających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi poprzez świadczenie pomocy psychologicznej, rodzinnej i socjalnej.	Liczba udzielonych porad.	220
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	111

W minionym roku Centrum wraz z Komendą Powiatową Policji w Limanowej oraz Poradnią Pedagogiczno–Psychologiczną w Limanowej organizowały zajęcia psychoedukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży przeprowadzane w szkołach. W 286 zajęciach wzięły udział 5163 osoby.

W 2021 r. prowadzone było także indywidualne poradnictwo psychologiczne skierowane do dzieci i młodzieży. Centrum wraz z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną w Limanowej przeprowadziło 148 konsultacji psychologicznych dla 145 osób.

Działania w ramach tego obszaru przedstawiono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY NR 11		WYPOSAŻENIE DZIECI I MŁODZIEŻY - PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI - W WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ SYSTEMU POMOCY W ZAKRESIE RADZENIA SOBIE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH.	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Zajęcia psychoedukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży przeprowadzone w szkołach.	Liczba przeprowadzonych zajęć.	286
		Liczba osób biorących udział w zajęciach.	5163
2.	Indywidualne poradnictwo psychologiczne skierowane do dzieci i młodzieży.	Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych.	148
		Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego	145

Opis realizacji poszczególnych zadań znajduje się w „Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Obszar nr 5. Rozwój kompetencji kadry pomocy społecznej

W ramach niniejszego Obszaru w 2021 r. realizowany był cel strategiczny pn. profesjonalizacja kadry pomocy społecznej.

W 2021 r. Centrum koordynowało i prowadziło 8 działań szkoleniowych dla kadry pomocy społecznej m.in. kierowanie i ustalanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, asertywność w komunikacji interpersonalnej, stres w miejscu pracy, wypalenie zawodowe. Odbyło się także 10 spotkań w ramach szkolenia pn.: „Asertywność w komunikacji interpersonalnej” dla pracowników ośrodków pomocy społecznej i domów pomocy społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego. Dodatkowo zrealizowano 8 spotkań w ramach 2 grup wsparcia: dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Również pracownicy Centrum podnosili swoje kompetencje przez udział w szkoleniach. W ubiegłym roku 15 pracowników uczestniczyło w 46 szkoleniach. Dodatkowo 3 pracowników Centrum rozpoczęło studia podyplomowe, których tematyka obejmuje zagadnienia dotyczące przemocy.

Informację na temat podnoszenia kwalifikacji kadry pomocy społecznej zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY NR 12		PROFESJONALIZACJA KADRY POMOCY SPOŁECZNEJ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie działań szkoleniowych dla kadry pomocy społecznej.	Liczba przeprowadzonych szkoleń/konferencji/seminariów.	26
2.	Udział pracowników Centrum w szkoleniach, kursach, konferencjach.	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach.	18
		Liczba szkoleń, w których brali udział pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.	49

2.2. Specjalistyczne poradnictwo

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej świadczy specjalistyczną pomoc socjalną, psychologiczną, pedagogiczną, rodzinną, medyczną, zawodową i prawną osobom

potrzebującym wsparcia, w tym również rodzinom dysfunkcyjnym. W 2021 r. Centrum udzieliło łącznie 320 porad, w tym:

- psychologicznych – 203;
- prawnych – 94;
- socjalnych – 4;
- zawodowych – 7;
- rodzinnych – 12.

Świadczona przez Centrum pomoc skierowana była szczególnie do osób i rodzin dysfunkcyjnych, zgłaszających trudności, wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych. Specjalistyczne wsparcie świadczone przez Centrum polega między innymi na niesieniu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, uzależnionym i zagrożonym wykluczeniem społecznym. Centrum organizuje i prowadzi również poradnictwo adresowane do rodzin zastępczych ofiarując pomoc dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej, realizując zadania z zakresu polityki prorodzinnej.

2.3. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kierowanie do domu pomocy społecznej należy do zadań własnych gminy. Natomiast zadaniem powiatu jest prowadzenie i rozwój infrastruktury domów znajdujących się na terenie tego powiatu oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Pobyt pensjonariusza w domu pomocy społecznej jest odpłatny w wysokości 70% posiadanego dochodu. W pozostałych kosztach utrzymania kolejno partycypuje rodzina podopiecznego (małżonek, zstępni, przedwstępni), a następnie gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

W Powiecie Limanowskim funkcjonują dwa typy domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: 1 dla osób przewlekle somatycznie chorych i 4 dla osób przewlekle psychicznie chorych, które zapewniają swoim podopiecznym przede wszystkim całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne na poziomie obowiązującego standardu usługi: bytowe, opiekuńcze, wspomagające edukacyjne w formach i zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Trzy domy prowadzone są przez Powiat Limanowski, a 2 funkcjonują na podstawie umowy o zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Limanowskiego posiadają łącznie 397 miejsc statutowych

W 2021 r. wpłynęły 62 wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej, wydano 108 decyzji, w tym 60 decyzji o umieszczeniu, a pozostałe dotyczyły zmiany odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, uchYLENIA decyzji o umieszczeniu i wygaszenia decyzji.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju w 2021r. Domy pomocy społecznej musiały się dostosować do panujących warunków oraz zaproponować podopiecznym i pracownikom nowe zasady działania. Duża grupa pracowników oraz mieszkańców poddała się szczepieniom przeciwko COVID-19. W związku z zaszczepieniem większej ilości mieszkańców oraz pracowników powrócono do możliwości odwiedzin mieszkańców na terenie budynku po wcześniejszym ustaleniu terminu oraz przy zachowaniu reżimu sanitarnego

W ciągu ubiegłego roku w domach pomocy społecznej zdarzały się przypadki zachorowania na COVID-19 natomiast stan zdrowia mieszkańców pozwalał na leczenie w warunkach domowych, tylko nieliczne osoby były hospitalizowane.

W ubiegłym roku Domy pomocy społecznej działające na terenie Powiatu Limanowskiego również otrzymały środki w ramach Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej – projekt „Pakiet Społeczny. Bezpieczny Dom.”, „Wsparcie dla kadry małopolskich domów pomocy społecznej w związku z zagrożeniem COVID – 19”. Oprócz tego pozyskiwały granty z Narodowego Funduszu Zdrowia, dotacje od Wojewody Małopolskiego na bieżącą działalność, w zakresie przygotowania i zabezpieczenia domów pomocy społecznej przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Dzięki tym działaniom standardy świadczonych usług mogły być utrzymane na wymaganym poziomie.

Tabela 3 Średnie miesięczne koszty utrzymania

JEDNOSTKA	KOSZT
Dom Pomocy Społecznej w Limanowej	4 200,00
Dom Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej	4 200,00
Dom Pomocy Społecznej w Szczyrzycu	4 164,00
Dom Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej	4 232,00
Dom Pomocy Społecznej w Rabie Niżnej	3 780,00

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W SZCZYRZYCU

Dom Pomocy Społecznej w Szczyrzycu funkcjonuje nieprzerwanie od 2012 r. jako placówka pobytu stałego dla 99 osób przewlekle psychicznie chorych.

W 2021 dom zwiększył działania w celu wspierania zdrowia mieszkańców oraz ich aktywizacji. Brali oni udział w licznych specjalistycznych konsultacjach medycznych, programach profilaktycznych, a także w wydarzeniach kulturalnych oraz rozrywkowych. W placówce odbywały się konsultacje psychiatryczne, internistyczne oraz psychologiczne połączone z grupą wsparcia. Ubiegły rok był również bogatszy w wydarzenia mające miejsce na terenie placówki.

Dzięki wsparciu Wojewody Małopolskiego w 2021r. możliwy był zakup pralnic – wirówki oraz suszarki bębnowej. Wartość zakupu wyniosła 21 999,78 zł w tym dofinansowanie – 17 599,82 zł.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W MSZANIE DOLNEJ

Dom Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej przy ul. Rakoczego 9 jest placówką pobytu stałego przeznaczoną dla 48 osób przewlekle psychicznie chorych. Funkcjonuje od 1991 r.

W ubiegłym roku Dom zakupił oraz zamontował nowe meble do kuchni. Zakup był możliwy dzięki otrzymanej dotacji celowej z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Łączna wartość zakupu i montażu wyniosła 34 980,97 zł w tym wysokość dofinansowania – 27 984,78 zł. Ponadto z własnych środków dom zakupił również m.in. 2 chłodziarki, koncentrator tlenu, klimatyzator, pralko -suszarkę, komputer.

Pomimo trwającej pandemii udało się także zapewnić mieszkańcom aktywność rozrywkowo–rekreacyjną. Odbyły się planowane występy, wycieczki, spotkania.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W LIMANOWEJ

Dom Pomocy Społecznej w Limanowej znajduje się przy ul. Witosa 24/26. Jest placówką przeznaczoną dla 60 osób przewlekle somatycznie chorych. Swoją działalność prowadzi nieprzerwanie od 1993 r.. Od 1999 r. organem prowadzącym jest Powiat Limanowski.

W 2021 r. znacznie zmniejszyła się ilość wpływających wniosków o przyjęcie do domu, przez co Dom borykał się z problemami wolnych miejsc. W ślad za tym dyrekcja domu zmuszona była do redukcji etatów.

W ubiegłym roku wachlarz organizowanych imprez i wyjazdów był mniejszy w porównaniu z poprzednimi latami natomiast zajęcia terapeutyczne i fizjoterapia odbywały się regularnie.

W 2021 w ramach podnoszenia standardu dokonano zakupu i montażu dźwigu osobowego w celu umożliwienia mieszkańcom dostępu do wszystkich kondygnacji budynku. Zakup był możliwy dzięki dofinansowaniu Wojewody Małopolskiego w wysokości 100 000,00 zł. Łączna wartość zakupu wyniosła 181 440,00 zł.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONE NA ZLECENIE POWIATU LIMANOWSKIEGO

W ramach zadań zleconych przez Powiat Limanowski funkcjonują 2 domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych: Dom Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej i Dom Pomocy Społecznej w Rabie Niżnej.

Dom Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej funkcjonuje od 2003 r. a od ubiegłego roku dysponuje 100 miejscami dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dom oddał do użytku nowe skrzydło budynku w którym znajduje się 16 pokoi trzyosobowych, 2 pokoje dwuosobowe oraz jeden pokój jednoosobowy. Na koniec roku dom dysponował dwoma wolnymi miejscami. Ponadto w celu utrzymania i poprawy jakości świadczonych usług przez Dom zakupione zostały 4 koncentratory tlenu, 2 ssaki, 2 defibrylatory, ugiel do rehabilitacji, stół rehabilitacyjny, wymieniona została część mebli w pokojach mieszkańców, wymieniony został również internet światłowodowy oraz urządzenia do dekontaminacji.

Aktywność mieszkańców poza terenem placówki z uwagi na okres pandemii była ograniczona. Mieszkańcy brali udział w wycieczkach wyjazdowych pieszych natomiast ich ilość była znacznie mniejsza niż w latach ubiegłych

Dom Pomocy Społecznej w Rabie Niżnej funkcjonuje na terenie Powiatu Limanowskiego od 2011 r. i posiada 90 miejsc. W 2021 wciąż podnoszony był standard mieszkaniowy. Wyremontowane zostało I piętro budynku tj. 21 pokoi mieszkalnych, prowadzone były prace przy wymianie kostki brukowej.

Ponadto dom zapewniał swoim podopiecznym zajęcia usprawniające oraz rekreacyjne poprzez organizację spacerów i prac na świeżym powietrzu, prowadzenie ćwiczeń grupowych indywidualnych. Mieszkańcy zostali włączeni w życie społeczne i kulturalne na ile to było możliwe.

W związku z zaszczepieniem większej ilości mieszkańców oraz pracowników powrócono do możliwości odwiedzin mieszkańców na terenie budynku po wcześniejszym ustaleniu terminu oraz przy zachowaniu reżimu sanitarnego

2.4. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej realizuje to zadanie przede wszystkim poprzez funkcjonowanie punktu informacyjnego w swojej siedzibie. Ponadto wszelkie informacje umieszczane są na stronie internetowej Centrum oraz na profilu facebook. Pracownicy Centrum na bieżąco informują klientów o przysługujących im prawach i uprawnieniach zarówno osobiście jak i telefonicznie.

2.5. Doradztwo metodyczne oraz szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

W 2021 r. odbyło się szkolenie pn.: „Asertywność w komunikacji interpersonalnej” dla pracowników ośrodków pomocy społecznej i domów pomocy społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego. Udział w zajęciach wzięły i ukończyły 24 osoby. Łącznie odbyło się 10 spotkań.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2021 r. podjęło współpracę z Małopolskim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Krakowie w zakresie przeprowadzania bezpłatnych szkoleń dla pracowników. W szkoleniach brali udział pracownicy Centrum oraz ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu limanowskiego. W ramach ww. współpracy odbyły się następujące szkolenia:

- Stres w miejscu pracy;
- Wypalenie zawodowe;
- Wykorzystaj swój czas;
- Zachowaj balans.

Ponadto Centrum był współorganizatorem szkoleń dla kadry pomocy społecznej z terenu powiatu „Kierowanie i ustalanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej” i „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej”.

W 2021 r. pracownicy Centrum udzielali doradztwa głównie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, umieszczania w domach pomocy społecznej czy przyznania świadczenia wychowawczego 500+. Oprócz tego w ramach doradztwa

metodycznego odbyło się 8 spotkań grup wsparcia dla pracowników socjalnych i dla asystentów rodziny.

2.6. Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Zapisy ustawy o pomocy społecznej mówią o obowiązku opracowania wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Na 2022 r. wykazuje się następujące potrzeby:

- 1) Rozwój działalności ośrodka interwencji kryzysowej poprzez rozszerzenie poradnictwa specjalistycznego o psychoterapię indywidualną;
- 2) Pomoc obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w zapewnieniu podstawowych potrzeb życiowych, doradztwa oraz pomocy w załatwieniu spraw urzędowych;
- 3) Doskonalenie usług pomocowych oraz oferty wsparcia kierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.

2.7. Ocena zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Niniejsza ocena zasobów pomocy społecznej podsumowuje działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej oraz jednostek współpracujących jako podmiotów, które wykonują zadania z zakresu polityki społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej ukazuje również stawiane przed realizatorami działań z zakresu pomocy społecznej wyzwania, wśród których najważniejszymi są te, które mają na celu wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie tym osobom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać. Ze względu na złożoność problemów społecznych powinny one być rozwiązywane interdyscyplinarnie przez wiele instytucji. Z tego względu na pomoc społeczną składają się osoby, instytucje i procedury służące rozwiązywaniu problemów społecznych, co wymaga zorganizowanego, grupowego wysiłku – władz, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, instytucji powołanych do pomagania, środowiska lokalnego i rodziny.

Z przeprowadzonej oceny zasobów pomocy społecznej wynika, iż powiatowy system polityki społecznej funkcjonuje prawidłowo – w maksymalnym stopniu wykorzystując posiadane zasoby. Efektywność systemu jest tu proporcjonalna do wielkości środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na realizację nałożonych ustawowo na

powiat zadań. Skala potrzeb w zakresie pomocy społecznej wymaga sukcesywnego zwiększenia nakładów w tym obszarze.

Zastanawiając się nad oceną wystarczalności zasobów pomocy społecznej na terenie Powiatu Limanowskiego pod kątem istniejących potrzeb i problemów społecznych należy pamiętać, iż na stopień rozwiązywania tych kwestii mają bardzo istotny wpływ zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej usytuowane zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym. Sukces pomocy społecznej jest zatem w dużej mierze współzależny od wyników podejmowanych działań w innych obszarach polityki społecznej.

Z przeprowadzonej analizy problemów społecznych i działalności Centrum rekomenduje się wzmocnienie działań na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. Warto promować i rozwijać rodzicielstwo zastępcze, którego korzyści społeczne są nieporównywalnie większe od tych osiągniętych w pieczy instytucjonalnej. Należy również wzmocnić działania zapobiegające występowaniu wypalenia zawodowego u rodzin zastępczych z dłuższym stażem.

Ponadto przy planowaniu zadań z zakresu pomocy społecznej na lata następne, należy uwzględnić również rozwój specjalistycznego poradnictwa. Rozległość i różnorodność problemów rodzin korzystających ze wsparcia tutaj. Centrum wskazuje na potrzebę organizacji profesjonalnego i wielowymiarowego wsparcia dla tych rodzin. W ubiegłym roku nawiązano współpracę z terapeutą rodzinnym w zakresie prowadzenia terapii rodzinnej, to zadanie jest kontynuowane w również w bieżącym roku. W obecnym czasie ludzie doświadczają przewlekłego stresu, a sytuacja związana z rozprzestrzenieniem się COVID-19 spowodowała, że stres ten nasilił się jeszcze bardziej, co jest przyczyną problemów psychicznych u do tej pory zdrowych osób i nasilenia już tych istniejących. Jedną z grup szczególnie narażonych na negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego, wynikające z aktualnego stanu epidemicznego, są dzieci oraz nastolatki. Dodatkowo kryzys związany z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy powoduje ciągłe poczucie lęku, strachu i niepewności. Celowym jest zatem dalszy rozwój działalności ośrodka interwencji kryzysowej poprzez rozszerzenie poradnictwa specjalistycznego o terapię indywidualną.

Działania wojenne na terenie Ukrainy, o których mowa wyżej, oprócz tego, że mają ogromny wpływ na obywateli naszego kraju, stawiają przed instytucjami każdego szczebla wyzwania do intensywnego i interdyscyplinarnego działania w zakresie pomocy uchodźcom. Eskalacja działań wojennych sprawia, że potrzeby humanitarne rosną w bardzo szybkim

tempie a sytuacja zmusiła miliony ludzi do ucieczki ze swojego kraju, przede wszystkim matki z dziećmi i osoby starsze. Niezbędne jest zapewnienie tym osobom bezpiecznych schronień, podstawowych potrzeb życiowych, wsparcia psychologicznego, prawnego, opieki medycznej.

Prócz tego konieczne jest doskonalenie usług przede wszystkim w zakresie pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami m.in. poprzez zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Wsparcie takie ma na celu przede wszystkim poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia. Wsparcie to powinno skupić się na zapewnieniu pomocy adekwatnej do potrzeb. Ponadto dzięki tej pomocy powinny mieć zwiększoną możliwość uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych, sportowych itp.

3. Zadania z zakresu pieczy zastępczej

W roku sprawozdawczym realizowano „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023” przyjęty Uchwałą Nr XV/168/20 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 18 grudnia 2020 r. (zwany dalej Programem Pieczy). Celem nadrzędnym Programu Pieczy jest propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej celem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny biologicznej.

Ponadto Program Pieczy uwzględnia realizację celów i działań, które przywrócą prawidłowe funkcjonowanie rodzin biologicznych, a dziecku umożliwią szybki powrót do środowiska rodzinnego.

Niniejsza część sprawozdania z działalności obejmuje realizację i zadania Programu Pieczy oraz sprawozdanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

3.1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Limanowskiego na lata 2021 – 2023”

Pieczą zastępczą jest instytucją prawa rodzinnego. Ustanawiana jest w przypadku braku sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców. Celem ustanowienia pieczy zastępczej jest zapewnienie tymczasowej opieki nad dzieckiem. W przypadku, kiedy przeszkody

w sprawowaniu opieki nie są tymczasowe i mają charakter trwały, rozważa się możliwość podjęcia procedury przysposobienia dziecka.

Cel I. Pozyskanie jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Zadanie 1. Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego oraz szerzenie jego idei

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej umieszcza na stronie internetowej w zakładce „Poszukujemy kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej!” wszelkie informacje o tym, jak zostać rodzicem zastępczym, z kim się kontaktować oraz jakie warunki musi spełniać kandydat, aby pełnić tę funkcję.

W ramach akcji promującej rodzicielstwo zastępcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej udostępnia na stronie internetowej, a także na profilu Facebook materiały promocyjne. Jednym z nich jest krótkometrażowy film, mający na celu wzbudzić wrażliwość lokalnej społeczności na problematykę związaną z potrzebą pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych miłości, przynależności oraz ciepła rodzinnego. Ponadto, na bieżąco zostają zamieszczane informacje z organizowanych wydarzeń.

W roku sprawozdawczym zorganizowano akcję promocyjną pt. „Zostań rodzicem zastępczym”. Dnia 31 maja 2021 r. wolontariusze z Zespołu Szkół Nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Limanowej wyruszyli na ulice miasta Limanowa promować rodzicielstwo zastępcze. Przechodniom były rozdawane plakaty, ulotki oraz balony. Zachęcano do zapoznania się bliżej z informacjami dotyczącymi rodzicielstwa zastępczego. Materiały promujące rodzinną pieczę zastępczą zostały udostępnione również w sklepach wielobranżowych, gastronomiach, zakładach kosmetycznych oraz szkołach na terenie Limanowej.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej chętnie przyjmuje osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym udzielając im szczegółowych informacji oraz zachęcając do wzięcia udziału w imprezach integracyjnych rodzin zastępczych. Celem tych działań jest spotkanie się z funkcjonującymi już od wielu lat rodzinami oraz pozyskaniem informacji na temat roli rodzica zastępczego.

W dniu 22 kwietnia 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej ogłosiło konkurs na pracę artystyczną z hasłem promującym rodzinną pieczę zastępczą. Celem konkursu było propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego i zachęcenie do tworzenia rodzinnych form opieki nad dziećmi.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba kampanii informacyjnych/ artykułów/materialów promocyjnych	3/6/3

Zadanie 2: Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej są zobowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej corocznie prowadzi nabór i zleca szkolenie kandydatów. W 2021 r. do Centrum wpłynęło 6 wniosków kandydatów na rodziny zastępcze. Kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej uzyskały 4 osoby z ww. kandydatów, w tym małżeństwo które zostało przekwalifikowane z rodziny zastępczej niezawodowej na zawodową. Ponadto kwalifikacje uzyskały 3 osoby, które złożyły wniosek w poprzednim roku sprawozdawczym.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które zgłosiły chęć prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka	6
Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka	7

Cel II. Wzmocniony system opieki nad dzieckiem i rodziną

Zadanie 1. Prowadzenie rejestru danych o osobach pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka oraz przekazywanie go na bieżąco do wiadomości Sądu.

Zgodnie z art. 46 § 1 ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.) Centrum prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących już tę funkcję. Ww. rejestr przekazywany jest do Sądu Rejonowego w Limanowej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. liczba rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, rodzinnych domów dziecka wynosiła 45. W rejestrze nie ujmuje się rodzin zastępczych spokrewnionych.

WSKAŹNIKI	
Liczba rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, rodzinnych domów dziecka.	45

Zadanie 2. Współpraca między powiatami w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej.

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiaty zawierają między sobą porozumienia dotyczące umieszczania w pieczy zastępczej własnych dzieci na terenie innych powiatów.

W 2021 r. obowiązywało 29 porozumień dotyczących dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Limanowskiego, z czego 4 porozumienia zostały zawarte w ciągu roku. Dodatkowo w 2021 r. w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na terenie Powiatu Limanowskiego, została umieszczona 3 dzieci z terenu innego powiatu – w przypadku umieszczenia w w/w rodzinie nie zawiera się porozumień – zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy.

Natomiast porozumień dotyczących dzieci z terenu Powiatu Limanowskiego umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów obowiązywało 30 – z czego 21 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, a 7 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W ciągu roku sprawozdawczego poza Powiatem Limanowskim umieszczono 3 dzieci w rodzinie zastępczej, a 2 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Wydatki poniesione na utrzymanie dzieci z terenu Powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów wyniosły 230 285,69 zł, natomiast w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów 312 105,69 zł.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka opiekuńczo – wychowawcza może być prowadzona na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia zawartego między starostami tych powiatów. W 2021 r. obowiązywały 2 porozumienia zawarte pomiędzy Starostą Limanowskim a Prezydentem Miasta Krakowa w sprawie prowadzenia Placówek opiekuńczo – wychowawczych w Żmiącej i Pasierbcu,

działających w ramach Placówek opiekuńczo – Wychowawczych „Dzieło Pomocy Dzieciom”.

WSKAŹNIKI	
Liczba dzieci (z terenu Powiatu Limanowskiego) umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	30
Liczba dzieci (z innych powiatów) umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Limanowskiego	33

Zadanie 3. Wspieranie rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez pomoc wolontariuszy

W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej dysponowało 10 chętnymi osobami gotowymi podjąć się pracy jako wolontariusze. Centrum nieustannie zachęca, w szczególności młodych ludzi, do pomocy wolontaryjnej na rzecz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W Zespole Szkół Nr 1 im. J. Piłsudskiego w Limanowej odbyło się spotkanie informacyjne z uczniami w celu szerzenia idei wolontariatu oraz pozyskania kandydatów.

Ogłoszenie o naborze wolontariuszy jest również umieszczone na stronie internetowej Centrum w zakładce Piecza Zastępcza → Wolontariat. Znajdują się tam informacje jak zostać wolontariuszem, na czym polega to zadanie i gdzie zgłosić swoje pytania.

Do zadań wolontariusza należą czynności wobec dziecka/dzieci umieszczonego/umieszczonych w pieczy zastępczej polegające na:

- pomocy w nauce;
- aktywnego spędzania czasu;
- wspieraniu rozwoju zainteresowań.

Ponadto wolontariusz podejmuje się pomocy w przygotowywaniu imprez okolicznościowych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.

Należy zaznaczyć, że również wolontariusz odnosi korzyści ze świadczenia pracy poprzez:

- zdobycie cennego doświadczenia, popartego zaświadczeniem o odbytym wolontariacie i referencjami;
- satysfakcję z pomocy innym;

- wzrost umiejętności społecznych;
- nabycie nowych kompetencji.

WSKAŹNIKI	
Liczba obowiązujących porozumień z wolontariuszami	10

Zadanie 4. Zapewnienie opieki nad dzieckiem w sytuacji korzystania z prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka

Rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje urlop w wymiarze 30 dni w roku kalendarzowym. Podczas urlopu opiekę nad dziećmi sprawuje rodzina pomocowa. W 2021 r. jednorazowo organizowano pomoc rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi przez prowadzącą rodzinny dom dziecka.

WSKAŹNIKI	
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia poprzez rodziny pomocowe	1

Zadanie 5. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji rodzin zastępczych

W 2021 r. zorganizowano następujące szkolenia i konferencje:

- 22 stycznia 2021 r. webinarium „Porozmawiajmy o pracy zdalnej”, zorganizowane przez Fundację Życie (online);
- 9 lutego 2021 r. konferencja „Zatroskani XXI – O zdrowiu psychicznym polskich nastolatków w czasie nauki zdalnej”, organizowana przez Fundację Edukacji Zdrowotnej i Psychoterapii (online);
- 19 marca 2021 r. szkolenie pt. „Będąc rodzicem zastępczym – budowanie i wzmacnianie autorytetu”, organizowane przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych (online);
- 26 kwietnia 2021 r. szkolenie dla rodzin zawodowych pt. „Opanowanie trudnych zachowań dzieci przez rodziców zastępczych – umiejętności rodzicielskie”

zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej (stacjonarnie);

- 17 – 18 maja 2021 r. konferencja „Różne oblicza terapii” prowadzona przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej (stacjonarnie).

Dodatkowo w dniach 23–25 czerwca 2021 r. przeprowadzono szkolenie uzupełniające dla kandydatów do pełnienia zawodowej rodziny zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej (stacjonarnie).

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych szkoleń	6

Zadanie 6. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Limanowskiego

W 2021 r. koordynatorzy zachęcali rodziny zastępcze do uczestnictwa w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Z uwagi na rozprzestrzenianie się wirusa COVID-19, rodziny zastępcze zaprzestały udziału w grupie wsparcia w Centrum stacjonarnie. Opiekunowie zostali poinformowani o możliwości uczestnictwa w różnych grupach wsparcia prowadzonych online, dostępnych m.in. na Facebook.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób biorących udział w spotkaniach grupy wsparcia	0
Liczba spotkań grupy wsparcia	0

Zadanie 7. Organizowanie i prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych

Rodzice zastępczy w pełnieniu swojej funkcji spotykają się z różnymi problemami wychowawczymi, prawnymi i rodzinnymi. Natomiast wychowankowie rodzin zastępczych niejednokrotnie borykają się z trudnościami emocjonalnymi, osobowościowymi czy szkolnymi. W takich sytuacjach mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy osób

zatrudnionych w Centrum lub w innych jednostkach poradnictwa specjalistycznego. Wykaz takich jednostek udostępniany jest każdej rodzinie zastępczej.

Z poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w 2021 r. skorzystało 11 osób. Łącznie zostało udzielonych 17 porad.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad	17
Liczba osób korzystających z poradnictwa	11

Zadanie 8. Zapewnienie pomocy poprzez pracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i innych specjalistów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Na wniosek rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zostają oni objęci opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator może objąć swoim wsparciem nie więcej niż 15 rodzin.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. działaniami koordynatorów objęte były 53 rodziny. Łącznie w okresie od stycznia do grudnia 2021 r. z pomocy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej korzystały 63 rodziny. W danych uwzględnione zostały rodziny zastępcze rozwiązane oraz rodziny, w których wychowanek uzyskał pełnoletność.

Koordynatorzy najczęściej wspierali rodziny poprzez:

- kierowanie dzieci do odpowiednich poradni specjalistycznych;
- współpracę z psychologami, pedagogami, nauczycielami;
- dostarczanie literatury fachowej;
- mobilizowanie rodziców do udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach podnoszących ich kompetencje rodzicielskie oraz do korzystania z poradnictwa i grupy wsparcia;
- zorganizowanie pomocy w postaci współpracy rodziny z wolontariuszem;
- pracę indywidualną z wychowankiem w celu zmotywowania go do nauki i udziału w zajęciach szkolnych;
- współpracę z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi OPS, kuratorami sądowymi;
- udzielanie informacji na temat procedur sądowych i mediacji;
- współpracę z sądem;

- udzielanie informacji wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- kierowanie rodziny na szkolenia organizowane przez Centrum;
- indywidualne rozmowy wspierające;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom: pracę nad Indywidualnym Programem Usamodzielniania, pomoc w wypełnianiu dokumentacji, wdrażanie w przepisy prawne, umożliwienie kontaktu z psychologiem, doradcą zawodowym, mobilizowanie do kontynuowania nauki, realizowania praktyk zawodowych, podjęcia i utrzymania pracy, odbycia kursów zawodowych, współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w kierunku aktywizacji zawodowej i dalszej edukacji, zachęcanie do współpracy z Urzędami Miejskimi i Gminnymi w celu pozyskania mieszkań socjalnych, korzystania z pomocy prawnej.

WSKAŹNIKI	
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	63

Zadanie 9. Integracja środowiska rodzin zastępczych poprzez organizację spotkań okolicznościowych

Dnia 10 czerwca 2021 r. odbyło się spotkanie z zawodowymi rodzinami zastępczymi z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, które obchodzone jest 30 maja. Spotkanie zorganizowano dla uhonorowania rodziców zastępczych dających dom dzieciom, które go utraciły lub nigdy nie miały. Podczas spotkania rodziny mogły wymienić się swoimi doświadczeniami, spostrzeżeniami i problemami. Dla rodzin spotkanie to miało również wymiar integracyjny.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

W dniu 27 czerwca 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zorganizowało spotkanie rodzin zastępczych z terenu Powiatu Limanowskiego w Pijalni Wód Mineralnych w Szczawie. Ideą spotkania była integracja rodzin z terenu Powiatu Limanowskiego, jak również promowanie rodzicielstwa zastępczego. Rodziny miały możliwość porozmawiania ze sobą, wymieniały doświadczenia, a także spostrzeżeń i problemów dotyczących wychowania dzieci.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

W dniu 8 października 2021 r. pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zorganizowali spotkanie dla rodzin zastępczych. Podopieczni pod opieką wolontariuszy oraz pracowników udali się na seans filmowy pt. „Rodzinka rządzi” w kinie „Klasp” w Limanowej. Natomiast opiekunowie zastępczy zostali zaproszeni na poczęstunek do restauracji „Siwy Brzeg”, gdzie mogli złapać chwilę wytchnienia od codziennych obowiązków związanych z wychowaniem przyjętych dzieci. Nowo powstałe rodziny miały dodatkowo możliwość wzajemnego poznania się oraz poznania rodzin już istniejących.

Wspólna zabawa rodzin zastępczych została uwieczniona w fotobudce.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych spotkań	3

Zadanie 10. Zapewnienie wsparcia finansowego rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka

W 2021 r. przyznano łącznie 2 679 świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka na łączną kwotę 1 980 232,13 zł.

Tabela 4 Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym w 2021 r.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	1 495	1 356 178,39 zł
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	24	5288,00 zł
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	6	13 500,00 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	15	3 000,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	12	39 938,74 zł
Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	3	9 000,00 zł
Dodatek wychowawczy – 500 +	1124	553 327,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Przedstawione dane obejmują świadczenia przyznane rodzinom zastępczym, rodzinom pomocowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka funkcjonującym na terenie Powiatu Limanowskiego.

WSKAŹNIKI	
Liczba wypłaconych świadczeń rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka	2 679
Liczba rodzin, którym przyznawane są świadczenia	84 w tym: 5 rodzin zawodowych w tym 1 pogotowie rodzinne 2 rodzinne domy dziecka 38 rodzin niezawodowych 38 rodziny spokrewnione 1 rodzina pomocowa

Ponadto zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka wypłacane są wynagrodzenia za pełnienie tych funkcji

WSKAŹNIKI	
Kwota wynagrodzeń	234 403,13 zł
Liczba rodzin zastępczych zawodowych/prowadzących rodzinne domy dziecka, którym wypłacono wynagrodzenia	9 w tym: 5 rodzin zawodowych 1 pogotowie rodzinne 2 rodzinne domy dziecka 1 rodzina pomocowa

Cel III. Krótki czas pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz uregulowanie ich sytuacji prawnej

Zadanie 1. Wnioskowanie do Sądu wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej

Zgodnie z zapisem Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej monitorowali możliwość powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych lub jej brak. W 2021 r. złożono do sądu 12 wniosków o rozpatrzenie sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2021 r. została uregulowana sytuacja prawna 13 dzieci.

WSKAŹNIKI	
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej	12
Liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną	13
Liczba dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia	3
Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	4

Zadanie 2. Współpraca z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, ośrodkami adopcyjnymi, sądem, placówkami edukacyjnymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej przeprowadzanych u dzieci poniżej 3 roku życia dokonywano nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Natomiast w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia ocenę tą dokonywano nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. Liczba zorganizowanych ocen sytuacji dziecka wyniosła w roku sprawozdawczym 195, z czego 137 ocen zostało dokonanych z udziałem asystenta rodziny bądź pracownika socjalnego. W niniejszej ocenie uwzględniano informacje dotyczące: rodziców biologicznych (ich sytuacji zdrowotnej, mieszkaniowej, rodzinnej i materialnej), kontaktów dziecka z rodzicami, sytuacji zdrowotnej dziecka, jego wynikach w nauce, zainteresowań, ewentualnych problemów opiekuńczo-wychowawczych, metodach pracy stosowanych z dzieckiem. Po przeprowadzeniu przedmiotowych ocen, organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał je do właściwego sądu. Na podstawie oceny sytuacji dziecka sporządzano plan pomocy dziecku we współpracy z asystentami rodziny, ewentualnie w przypadku ich braku z pracownikami ośrodków pomocy społecznej. Plany obejmowały cele, do których ma dążyć rodzina zastępcza w odniesieniu do sfer dziecka: psychospołecznej, edukacyjnej, zdrowotnej, materialno – bytowej, dotyczącej zainteresowań dziecka oraz kontaktów z rodzicami biologicznymi. W 2021 r. sporządzono 195 planów pomocy dziecku, w tym 50 zostało opracowanych we współpracy z asystentem rodziny.

WSKAŹNIKI	
Liczba planów pomocy dziecku opracowanych we współpracy z asystentem rodziny	50
Liczba ocen sytuacji dziecka dokonanych z udziałem asystenta rodziny/pracownika socjalnego	137

Cel IV. Wspieranie procesu usamodzielniania się osób opuszczających pieczę zastępczą

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, któremu podlegają pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych mający na celu podjęcie przez nich samodzielnego, dojrzałego życia w integracji ze środowiskiem. Osoby te najczęściej mają wsparcie byłej rodziny zastępczej, w odróżnieniu od osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, które po opuszczeniu placówki nie mogą liczyć na żadną pomoc.

Pomoc w ramach usamodzielnienia przysługuje z racji pobytu w rodzinie zastępczej lub placówce. W celu otrzymania świadczeń usamodzielniany wychowanek ma obowiązek:

- wskazania przed osiągnięciem pełnoletności osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia;
- opracowania wspólnie z opiekunem usamodzielnienia Indywidualnego Programu Usamodzielnienia;
- realizacji postanowień zawartych w Indywidualnym Programie Usamodzielnienia;
- realizacji obowiązku szkolnego;
- współdziałania z opiekunem usamodzielnienia i pracownikiem socjalnym, informowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej o każdej istotnej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej. Przede wszystkim jednak, działania w procesie usamodzielniania winny aktywizować osoby do uczestnictwa w życiu społecznym.

Wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze lub niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych udziela się pomocy w integracji ze środowiskiem oraz pomoc finansową.

Zadanie 1. Pomoc w starcie w dorosłe życie (m.in. wyznaczenie opiekuna procesu usamodzielnienia, opracowanie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia)

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Indywidualny Program Usamodzielnienia opracowuje osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności. Zostaje on następnie zatwierdzony przez właściwego miejscowo dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie, wówczas staje się podstawą do przyznania świadczeń na usamodzielnienie.

W roku ubiegłym utworzono i zatwierdzono 10 indywidualnych programów usamodzielnienia, dla wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, którzy w 2021 r. uzyskali pełnoletność. Ogółem liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia wynosi 97.

WSKAŹNIKI	
Liczba realizowanych programów usamodzielnienia	97 w tym: 10 programów dla wychowanków, którzy uzyskali pełnoletność w 2021 r.

Zadanie 2. Prowadzenie mieszkania chronionego dla osób potrzebujących, w tym dla usamodzielnianych wychowanków

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej Powiat Limanowski prowadzi mieszkanie chronione treningowe przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w życiu codziennym, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostki całodobowej opieki.

Pobyty w mieszkaniu chronionym może być przeznaczony w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich lub uchodźcy.

Mieszkanie chronione treningowe przeznaczone jest dla 2 osób. Składa się z jednego pokoju, kuchni, łazienki i przedpokoju. Pomieszczenia wyposażone zostały w niezbędne meble i sprzęt gospodarstwa domowego, które w miarę pojawiających się potrzeb są doposażane.

W 2021 r. nie zaistniała potrzeba zamieszkania osoby w mieszkaniu chronionym treningowym.

WSKAŹNIKI	
Ilość osób korzystających z mieszkania chronionego	0

Zadanie 3. Udzielanie wsparcia psychologicznego, socjalnego i prawnego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej

W roku ubiegłym ze wsparcia psychologicznego, socjalnego i prawnego korzystało 11 usamodzielnianych wychowanków. Liczba porad udzielanych wychowankom również wynosiła 11.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad	11
Liczba osób korzystających z poradnictwa	11

Zadanie 4. Zapewnienie wsparcia finansowego na kontynuowanie nauki oraz na usamodzielnienie i zagospodarowanie

Wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze lub niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych udziela się także pomocy finansowej. Podział świadczeń ilustruje poniższa tabela 3.

Tabela 5 Świadczenia przyznawane usamodzielnianym wychowankom w 2021 r.

Rodzaj świadczenia	Piecza zastępcza			
	rodzinna		instytucjonalna	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Pomoc na kontynuowanie nauki	77	42 217,84 zł	-	-
Pomoc na usamodzielnienie	7	44 750,00 zł	-	-
Pomoc na zagospodarowanie	9	44 998,90 zł	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

W ciągu 2021 r. przyznano pomoc finansową 18 osobom usamodzielnianym na łączną kwotę 131 966,74 zł.

WSKAŹNIKI	
Wysokość przyznanej pomocy	131 966,74 zł
Liczba osób, którym przyznano pomoc finansową	18

Zadanie 5. Zapewnienie regularnych dyżurów koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej mających na celu wsparcie i pomoc usamodzielnianym wychowankom

Wsparcie koordynatora dotyczy pełnoletnich wychowanków. Opieka polega w szczególności na doradztwie zawodowym, wsparciu w sytuacjach trudnych. Dyżur koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej odbywa się w każdy piątek w godzinach 7:15–15:15. W 2021 r. nikt nie skorzystał z ww. wsparcia.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, która skorzystała z dyżuru	0
Ilość udzielonych porad	0

Zadanie 6. Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe i społeczne

W dniu 11 maja 2021 r. odbyło się spotkanie wychowanków pieczy zastępczej z psychologiem i doradcą zawodowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej pt. „Analiza rynku pracy”, w którym uczestniczył również 1 pełnoletni wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej.

WSKAŹNIKI	
Liczba pełnoletnich wychowanków uczestniczących w szkoleniach	1

Cel V. Współpraca rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rodzice biologiczni dziecka przebywającego w pieczy zastępczej posiadają zarówno prawa, jak i obowiązki. Do podstawowych praw należy prawo do kontaktów z dzieckiem, chyba że sąd postanowi inaczej. Do obowiązków rodzica biologicznego należy regularne uiszczanie alimentów na rzecz dziecka, nawet jeśli zostali całkowicie pozbawieni praw rodzicielskich. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzice są również zobowiązani do ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy.

Zadanie 1. Motywowanie rodziców biologicznych do płacenia alimentów na rzecz dzieci objętych pieczę zastępczą.

Po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej rozeznaje sytuację alimentacyjną dziecka. W przypadku, gdy dobrowolne alimenty nie są płacone, ani też zasądzone wyrokiem sądu, pracownik kontaktuje się z rodzicem biologicznym w celu ustalenia kwoty dobrowolnych alimentów. Jeśli zobowiązanie alimentacyjne zostaje ustalone, spisywana jest deklaracja dobrowolnych alimentów, którą podpisuje rodzic biologiczny przy udziale rodziny zastępczej.

W 2021 r. dobrowolnie wpłacało alimenty 7 rodziców, na łączną kwotę 103 500,00 zł. W sytuacji, kiedy dobrowolne alimenty nie zostały ustalone od żadnego z rodziców, rodzina zastępcza może złożyć pozew o alimenty w stosunku do rodziców biologicznych dziecka. Po upływie trzech miesięcy od umieszczenia, o ile istnieje taka zasadność, dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie również może złożyć taki pozew.

WSKAŹNIKI	
Liczba rodziców płacących alimenty dobrowolne	7
Liczba rodziców płacących alimenty na podstawie wyroku sądu	19

Zadanie 2. Wnioskowanie do sądu o zasądzenie alimentów na rzecz dzieci objętych pieczę zastępczą

Po upływie roku od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jeśli wcześniej nie było zasądzonych alimentów, a rodzic biologiczny nie płaci zadeklarowanych wcześniej alimentów lub nie zadeklarował ich w ogóle, dyrektor właściwego powiatowego centrum pomocy rodziny ma obowiązek dochodzić świadczeń alimentacyjnych na to dziecko, w tym złożyć pozew o alimenty. W ciągu 2021 r. złożono do sądu 4 pozwy dotyczące ustalenia alimentów wobec 4 rodziców biologicznych, a liczba wyroków wynosiła 4.

WSKAŹNIKI	
Liczba pozwów o ustalenie alimentów	4

Zadanie 3. Ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Za pobyt dzieci w pieczy zastępczej opłatę ponoszą również ich rodzice biologiczni. W 2021 r. do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zobowiązanych było 149 rodziców. Osoby te w przeważającej większości posiadają niskie dochody, w związku z tym jedynie 5 z nich naliczono odpłatność. Natomiast zwolnionych z odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej było 146 rodziców.

WSKAŹNIKI	
Liczba rodziców, którym ustalono odpłatność	5
Liczba rodziców, których zwolniono z odpłatności	146

Zadanie 4. Podejmowanie działań na rzecz przywracania więzi rodzinnych poprzez umożliwienie spotkań rodziców biologicznych z dzieckiem na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Rodzice biologiczni oraz inne osoby bliskie mają prawo do kontaktów z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej za wyjątkiem, gdy sąd wydał zakaz takich kontaktów lub je ograniczył. Mogą oni spotykać się z dziećmi w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej lub jeśli nie jest to zalecane, w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej bądź w innym wyznaczonym miejscu.

Spotkania dziecka z rodzicami biologicznymi/osobami bliskimi w siedzibie Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej odbywają się w specjalnie przygotowanym do tego celu pokoju, po wcześniejszym ustaleniu terminu spotkania z rodziną zastępczą i pracownikami Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowe

W spotkaniu zazwyczaj uczestniczył pracownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który pełnił rolę obserwatora. W okresie sprawozdawczym odbyło się 18 spotkań rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych spotkań rodziców biologicznych z dziećmi, umieszczonymi w pieczy zastępczej	18

Zadanie 5. Umożliwienie rodzicom biologicznym uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej uczestniczą rodzice biologiczni dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. W 2021 r. dokonano 195 ocen sytuacji dziecka, w tym 58 posiedzeń odbyło się z udziałem rodzica/rodziców biologicznych.

WSKAŹNIKI	
Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej z udziałem rodziców biologicznych	58

Dodatkowe działania na rzecz pieczy zastępczej:

- Kontynuowano projekt "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19". Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Działanie nr 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych środowisku lokalnym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020 dzięki któremu wychowankowie rodzin zastępczych korzystają z użyczonego sprzętu komputerowego;
- Zorganizowano spotkanie wychowanków pieczy zastępczej z psychologiem i doradcą zawodowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej Panią Joanną Kuźniacką pn. „Analiza rynku pracy”, które odbyło się 11 maja 2021 r. Podczas ww.

spotkania wychowankowie mieli możliwość oceny stopnia zadowolenia wybranej ścieżki zawodowej oraz omówienie metod i zasad poszukiwania pracy;

- Dnia 6 lipca 2021 r. pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, wolontariusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, a także funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Limanowej odwiedzili placówkę opiekuńczo – wychowawczą Dzieło Pomocy Dzieciom w Żmiącej. Podczas spotkania wychowankowie placówki mieli możliwość udziału w pokazie dotyczącym udzielania pierwszej pomocy, zapoznania się z pracą z psem policyjnym, a także pracą straży pożarnej oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego. Dzieci mogły wziąć udział w licznych zabawach i konkursach prowadzonych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

3.2. Potrzeby w zakresie rozwoju pieczy zastępczej

- Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze, rodziny pomocowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;
- Zapobieganie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka poprzez ich integrację i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń;
- Organizacja szkoleń, poradnictwa lub doradztwa dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

3.3. Sprawozdanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020, poz. 821 ze zm.) zwanej dalej Ustawą została uchwalona „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Zapewnienie pieczy zastępczej jest zadaniem powiatu. Zgodnie z art. 76 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 147/2011 Starosty Limanowskiego z dnia 13 grudnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W strukturach Centrum funkcjonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Na podstawie Ustawy w przeciągu 2021 r. na terenie Powiatu Limanowskiego funkcjonowało łącznie 84 rodzin zastępczych, w tym:

- 2 rodzinne domy dziecka;
- 4 rodziny zawodowe;
- 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego;
- 38 rodzin niezawodowych;
- 39 rodzin spokrewnionych.

W ciągu roku sprawozdawczego 63 rodziny zastępcze były objęte opieką koordynatorów. 2 rodziny zastępcze nie korzystały z pomocy koordynatora z powodu krótkotrwałego pobytu dzieci w tych rodzinach. Ponadto w 19 rodzinach zastępczych przebywali wyłącznie pełnoletni wychowankowie).

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r.

Tabela 6 Rodzinna piecza zastępcza - stan na 31 grudnia 2021 r.

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka
Rodzinna piecza zastępcza ogółem		32	27	4	0	1	2
Z wiersza 1 rodzinna piecza zastępcza z przyjętymi dziećmi	Bez przyjętych dzieci	0	0	0	0	0	0
	1 dzieckiem	20	18	1	0	0	0
	2 dzieci	6	6	0	0	0	0
	3 dzieci	4	2	2	0	1	0
	4 dzieci	1	1	1	0	0	0
	5 dzieci	0	0	0	0	0	1
	6 dzieci	0	0	0	0	0	0
	7 dzieci	0	0	0	0	0	1
8 dzieci i więcej	1	0	0	0	0	0	

Źródło: opracowanie własne

Na ostatni dzień 2021 r. funkcjonowało łącznie 66 rodzin zastępczych, w tym 2 rodzinne domy dziecka, 4 rodziny zastępcze zawodowe, 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, 32 rodziny zastępcze spokrewnione, 27 rodzin zastępczych niezawodowych.

W pogotowiu rodzinnym w trakcie ubiegłego roku przebywało 4 dzieci, z czego na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostało 3.

W 2021 r. powstało 7 nowych rodzin zastępczych spokrewnionych i 8 rodzin zastępczych niezawodowych oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa (przekwalifikowana z rodziny zastępczej niezawodowej). Rozwiązaniu uległo 18 rodzin (7 spokrewnionych i 11 niezawodowych).

Łącznie rodzinną pieczę zastępczą opuściło 32 wychowanków. Poniższa tabela przedstawia przyczyny opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 7 Przyczyny opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej przez dzieci

Przyczyna opuszczenia pieczy zastępczej:	Liczba dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą
Dzieci do 18 roku życia, z tego które:	18
powróciły do rodziny biologicznej	4
zostały umieszczone w innej rodzinie zastępczej	3
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	3
zostały przysposobione	6
Inne (zmiana miejsca zamieszkania rodziny zastępczej/umieszczenie dziecka na terenie innego powiatu)	2
Dzieci powyżej 18 roku życia, z tego które:	14
powróciły do rodziny biologicznej	0
założyły własne gospodarstwo domowe	14

Źródło: opracowanie własne

Z kolei do rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka napłynęło 28 dzieci, w tym:

- 9 dzieci do rodzin spokrewnionych;
- 12 dzieci do rodzin niezawodowych;
- 5 dzieci do rodzin zawodowych;
- 2 dzieci do rodzinnego domu dziecka.

Na terenie Powiatu Limanowskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. przebywało 122 wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej. Poniższa tabela ukazuje liczbę dzieci oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w pieczy w poszczególnych typach rodzin zastępczych.

Tabela 8 Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - stan na 31.12.2021 r.

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowania rodzinnego	Rodziny dom dziecka
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej		56	40	11	0	3	12
Z wiersza 1 w	0	1	1	0	0	1	0
	1 – 3	0	3	1	0	1	1
	4 – 6	1	1	3	0	1	1

wieku:	7 – 13	27	13	3	0	0	5
	14 – 17	14	12	2	0	0	3
	18 – 24	13	10	2	0	0	2

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono główne zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz sposób ich realizacji.

– **Prowadzenie naboru, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej prowadziło kampanię informacyjną mającą na celu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej Centrum oraz profilu Facebook, dystrybucję plakatów i ulotek oraz organizowanie szerokich akcji informacyjnych. Do podejmowanych działań można zaliczyć m.in. promowanie rodzicielstwa zastępczego przez wolontariuszy na terenie miasta Limanowa; zorganizowanie konkursu na pracę artystyczną z hasłem promującym rodzicielstwo zastępcze, a następnie wystawy prac konkursowych w Pijalni Wód Mineralnych w Szczawie. Promocja rodzicielstwa zastępczego odbywała się również poprzez współpracę ze środowiskiem lokalnym.

Osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej były informowane przez pracowników Centrum o procedurze kwalifikacyjnej kandydatów oraz warunkach jakie należy spełniać. Zapoznawano ich także ze specyfikacją funkcjonowania rodzin zastępczych.

Kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej oraz osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka uregulowana została Zarządzeniem Nr 41/2017 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej z dnia 28.12.2017 r. w sprawie ustalenia procedury szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe lub prowadzących rodzinny dom dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej. Powyższa kwalifikacja odbywała się w dwóch etapach: etap I – wstępna kwalifikacja oraz II etap – kwalifikacja końcowa.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej są zobowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej corocznie prowadzi nabór i zleca

szkolenie kandydatów. W 2021 r. do Centrum wpłynęło 6 wniosków kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie ukończyły 4 osoby z ww. kandydatów, w tym małżeństwo które zostało przekwalifikowane z rodziny zastępczej niezawodowej na zawodową. Ponadto kwalifikacje uzyskały 3 osoby, które złożyły wniosek w poprzednim roku sprawozdawczym.

Centrum zatrudnia psychologa, który wykonywał badania psychologiczne dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej oraz wydawał opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W 2021 r. wydano 10 opinii dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej.

Szkolenia rodzin zostały przeprowadzone przez Ośrodek Adopcyjny Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Krakowie oraz Fundację MAIO we Wrocławiu. Szkolenie uzupełniające dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej przeprowadzili pracownicy Centrum na podstawie własnego programu szkoleniowego pn.: „Droga do świadomego rodzicielstwa” (Zatwierdzony na okres pięciu lat przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Decyzją Nr 9/2020/RZ z dnia 07 września 2020 r.).

Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione było przeprowadzane według indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dzieci.

– Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą

W 2021 r. opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objęte były rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz pogotowie rodzinne. Problemy występujące w rodzinach zastępczych dotyczyły m.in. sfery emocjonalnej dziecka i zaburzeń zachowania, problemów edukacyjnych. Koordynatorzy starali się pomagać w rozwiązywaniu występujących trudności wskazując możliwe rozwiązania lub pomagając je realizować. W wielu przypadkach rola koordynatora sprowadzała się do wysłuchania opiekunów zastępczych i wsparcia w trudnej sytuacji, którą pełnią. Prowadzono rozmowy zarówno z rodzicami zastępczymi jak i dziećmi znajdującymi się pod ich opieką. W okresie sprawozdawczym wychowankowie rodzin zastępczych oraz ich opiekunowie musieli zmagać się z wprowadzeniem nauczania zdalnego, co wiązało się nie tylko z problemami technicznymi, ale również z trudnością odpowiedniego zmotywowania do nauki. Koordynatorzy pomimo panującej w kraju epidemii byli w stałym kontakcie z rodzinami. Czasowo ze względu na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19 wizyty w miejsca zamieszkania były wstrzymywane. W okresie obostrzeń, spowodowanych

COVID-19 rodzina zastępcza miała możliwość spotkania osobistego z pracownikami Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności. Podczas spotkań i rozmów z rodzinami zastępczymi prowadzone były rozmowy na temat ewentualnego występowania u dzieci problemów wychowawczych czy zdrowotnych, wyników w nauce, informacji o rodzicach biologicznych.

Koordinatorzy zachęcali rodziny zastępcze do uczestnictwa w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w Centrum. Z uwagi na rozprzestrzenianie się wirusa COVID-19, rodziny zastępcze zaprzestały udziału w grupie wsparcia stacjonarnie. Opiekunowie zostali poinformowani o możliwości uczestnictwa w różnych grupach wsparcia prowadzonych online. Opiekunowie chętnie korzystali również z kontaktu telefonicznego z koordinatorami. Byli także informowani o możliwości korzystania z poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego, które zapewnia Centrum. Z ww. poradnictwa specjalistycznego skorzystało 11 rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka.

Ograniczenia związane ze stanem epidemii nie sprzyjały rodzinom zastępczym do udziału w szkoleniach stacjonarnych. Niemniej jednak proponowano im uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach organizowanych w formie online przez różnego rodzaju fundacje i instytucje. Rodziny zastępcze brały udział w webinarium, konferencjach i szkoleniach online.

Opiekunowie zastępczy mieli również możliwość korzystania z pomocy wolontariuszy. Nabór kandydatów prowadzony był m.in. poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Centrum oraz na profilu Facebook. Wolontariat promowany był także za pomocą kolorowych plakatów, dostępnych m.in. w szkołach ponadgimnazjalnych oraz w miejscach użytku publicznego na terenie powiatu limanowskiego. Ponadto utrzymywano stałą współpracę z Zespołem Szkół Nr 1 w Limanowej w zakresie pozyskiwania wolontariuszy i prowadzenia wolontariatu. W okresie sprawozdawczym obowiązywało 10 porozumień z wolontariuszami.

W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z jej urlopem, Centrum organizowało opiekę w postaci rodziny pomocowej. W 2021 r. z urlopu wypoczynkowego skorzystała 1 prowadząca rodzinny dom dziecka.

Centrum zatrudnia psychologa, który przeprowadza badania psychologiczne i sporządza opinie dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W roku sprawozdawczym zostało sporządzonych 42 opinii.

– **Pomoc i wsparcie wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej kontynuuje realizację projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, dzięki któremu wychowankowie korzystają z użyczonego sprzętu komputerowego.

Dnia 11 maja 2021 r. odbyło się spotkanie doradcy zawodowego z wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej pn. „Analiza rynku pracy”. Wychowankowie mieli możliwość oceny stopnia zadowolenia wybranej ścieżki zawodowej oraz omówienia metod i zasad poszukiwania pracy.

Centrum współpracowało z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej w zakresie objęcia pomocą (diagnozą i terapią) psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej. Wychowankowie oraz rodzice zastępczy mieli możliwość skorzystania z grup wsparcia/terapeutycznych oferowanych przez Poradnię.

Na bieżąco monitorowano sytuację dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poprzez opiekę koordynatora oraz dokonywanie ocen sytuacji dzieci zgodnie z wymogami ustawowymi. W 2021 r. dokonano 195 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Do uczestnictwa w ocenie sytuacji dziecka zapraszani byli odpowiednio – rodzina zastępcza, pedagog, psycholog, właściwy asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice biologiczni dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej, a także osoby bliskie dziecku.

Zgodnie z zapisem ustawy dziecko ma prawo do informacji i wyrażania opinii w sprawach które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości. W związku z powyższym koordynatorzy podczas wizyt w domu rodziny zastępczej przeprowadzali rozmowę w celu wysłuchania stanowiska dziecka (w okresie obostrzeń także telefonicznie), a także obserwowali jego zachowanie w środowisku rodziny zastępczej.

Na podstawie oceny sytuacji dziecka sporządzano plan pomocy dziecku we współpracy z asystentami rodzin lub pracownikami socjalnymi.

W 2021 r. zgłoszono 13 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego „Dzieło Pomocy Dzieciom” w Krakowie, z czego 6 dzieci zostało przysposobionych. Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej konsultowali z przedstawicielami ośrodka adopcyjnego indywidualną sytuację dzieci, a w razie potrzeby korzystali z pomocy ich specjalistów.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Starosta Limanowski udzielił:

- bezterminowego zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym w formie opiekuńczej i specjalistycznej dla 30 dzieci oraz w formie pracy podwórkowej dla 13 dzieci z siedzibą w Limanowej prowadzonej przez Panią Grażynę Michurę P.H.U. „MIDREW” Zespół Placówek Oświatowo – Edukacyjno – Rekreacyjnych;
- bezterminowego zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym w formie opiekuńczej i specjalistycznej dla 30 dzieci z siedzibą w Limanowej prowadzonej przez Panią Bogusławę Darowską RE-BUD Firma Usługowa.

4. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnością Rada Powiatu Limanowskiego Uchwałą Nr XV/169/20 z dnia 18 grudnia 2020 r. przyjęła do realizacji „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2026”.

Głównym celem Programu jest stworzenie jak najlepszych warunków do podejmowania działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz poprawa ich sytuacji, przede wszystkim w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia się Zarządowi Powiatu Limanowskiego, Komisji do Spraw Pomocy Społecznej Rady Powiatu Limanowskiego, Radzie Powiatu Limanowskiego oraz Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Cel operacyjny Nr 1. Wzmocnienie działań profilaktycznych oraz rozwój systemu informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami

Zadanie 1. Przeprowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych – doradczych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym prowadzenie punktu informacyjnego

W dniu 29 czerwca 2021 r. w Domu Kultury w Niedźwiedziu odbyła się konferencja pn. „Przemoc wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami”. Organizatorami spotkania byli: Powiat Limanowski, Gmina Niedźwiedź, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Limanowej oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu. Konferencję poświęcono problematyce przemocy w rodzinie oraz możliwościom uzyskania dofinansowania dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na konferencję zaproszono seniorów, osoby z niepełnosprawnościami oraz przedstawicieli służb i instytucji pomocowych z terenu Powiatu Limanowskiego.

Po zakończeniu części konferencyjnej miały miejsce indywidualne konsultacje pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej z zakresu dofinansowań udzielanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Nadal prowadzony jest punkt informacyjny, w którym przyjmowane są wnioski o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowo udzielane są w nim informacje o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej kontynuuje udostępnianie ulotek, plakatów oraz broszur w zakresie możliwych form wsparcia osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin.

WSKAŹNIKI	
Liczba przeprowadzonych spotkań, wykładów, konferencji.	1
Liczba udostępnionych materiałów w formie ulotek, czasopism, plakatów, broszur dotyczących problematyki niepełnosprawności i praw osób z niepełnosprawnościami.	320

Zadanie 2. Organizacja konkursów dotyczących problematyki osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zorganizowało konkurs artystyczny pn. „Jesteśmy tacy sami”. Konkurs skierowany był do mieszkańców domów pomocy społecznej, uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz środowiskowych domów samopomocy z terenu Powiatu Limanowskiego.

Celem konkursu było: promowanie optymistycznych postaw, emocji i dzielenia się tym z innymi; rozwijanie poczucia empatii wobec innych ludzi; aktywizacja uczestników; zachęta do pożytecznego spędzania czasu wolnego; rozwijanie kreatywności i twórczej wyobraźni; rozwijanie umiejętności plastycznych i manualnych.

Spośród nadesłanych prac komisja konkursowa wyłoniła pięciu zwycięzców oraz przyznała dwa wyróżnienia.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych konkursów.	1
Liczba laureatów konkursu.	7

Zadanie 3. Organizacja spotkań okolicznościowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia.

W 2021 r. Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Limanowskiego organizowały spotkania mające na celu integrację osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia. Z uwagi na panującą pandemię liczba spotkań była ograniczona. Zorganizowano

m. in. spotkania z okazji dnia chorego, dnia dziecka, dnia babci i dziadka. Łącznie odbyło się 9 spotkań.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych spotkań.	9

Cel operacyjny Nr 2. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w zaspokajaniu podstawowych potrzeb.

Zadanie 1. Prowadzenie orzecznictwa pozarentowego.

W 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 1 831 orzeczeń o niepełnosprawności. Celem składania wniosków o wydanie orzeczenia jest nabycie prawa do podjęcia zatrudnienia, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia (korzystania z ulg socjalnych, opiekuńczych), uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, uzyskania uprawnień do karty parkingowej i możliwości uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej i szkoleniach.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydanych orzeczeń.	1 831

Zadanie 2. Wydawanie kart parkingowych oraz legitymacji osobom z niepełnosprawnościami uprawniających do korzystania z ulg i uprawnień.

Karta parkingowa jest dokumentem o standardzie międzynarodowym, który obowiązuje nie tylko na terenie Polski, ale także w krajach Unii Europejskiej. Jednak w poszczególnych krajach członkowskich obowiązują odrębne przepisy wynikające z prawa drogowego dla danego kraju, a co się z tym wiąże, odrębne ulgi i uprawnienia dla osób z niepełnosprawnością. Karta parkingowa to jedyny dokument uprawniający osoby z niepełnosprawnością do parkowania na wyznaczonych miejscach tzw. „kopertach”. W 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 394 karty parkingowe.

Legitymacje osoby niepełnosprawnej wystawiane są wyłącznie na podstawie wydanych przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności: orzeczeń o niepełnosprawności, orzeczeń o stopniu niepełnosprawności albo orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień. W 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 356 legitymacji osobom niepełnosprawnym.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydanych kart parkingowych.	394
Liczba wydanych legitymacji.	356

Zadanie 3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego oraz doradztwa zawodowego.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zapewniło 1 poradę psychologiczną w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla 1 osoby niepełnosprawnej. Dodatkowo 2 osobom udzielono 5 porad prawnych (jedna osoba skorzystała zarówno z porady psychologicznej, jak i prawnej). W spotkaniu indywidualnym z doradztwa zawodowego uczestniczyła 1 osoba.

Zadanie to było również realizowane przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej. Poradnia udzielała porad bez badań i konsultacji dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami lub zaburzeniami rozwoju w ramach zadań statutowych Poradni. Porady i konsultacje dotyczyły zwykle rozwiązywania problemów wychowawczych, edukacyjnych i zdrowotnych dzieci oraz młodzieży.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób korzystających z poradnictwa.	138
Liczba udzielonych porad.	142

Zadanie 4. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach i urzędach.

W 2021 r. w ramach „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” nie złożono wniosku na likwidację barier architektonicznych w urzędzie.

WSKAŹNIKI	
Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych.	0
Kwota udzielonego dofinansowania.	0

Zadanie 5. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami.

LIKwidACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

W 2021 r. dofinansowanie wypłacono 5 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 28 713,67 zł. W ramach zadania przyznano dofinansowanie do budowy pochylni wraz z dojściem do konstrukcji, zapewniającą samodzielny dojazd wózkiem inwalidzkim lub za pomocą balkoników do pomieszczeń budynku, a także do wymiany drzwi wewnętrznych oraz zewnętrznych.

LIKwidACJA BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ

W 2021 r. dofinansowanie wypłacono 34 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 87 675,66 zł. W ramach zadania przyznano dofinansowanie m. in. do zakupu systemu cyber oko, zakupu szkieł okularowych, laptopów oraz tabletów ze specjalistycznym oprogramowaniem.

LIKwidACJA BARIER TECHNICZNYCH

W 2021 r. dofinansowanie wypłacono 134 osobom na łączną kwotę 318 860,16 zł. W ramach zadania przyznano dofinansowanie m.in. do zakupu łóżek pielęgnacyjnych, koncentratorów tlenu, podnośników transportowych, oczyszczaczy powietrza, a także do wyposażenia łazienki.

Łącznie w ramach likwidacji barier dofinansowanie uzyskały 173 osoby. Wydatkowano kwotę 435 249,49 zł.

WSKAŹNIKI	
Liczba dofinansowanych usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.	0
Liczba osób, które otrzymały pomoc w likwidacji barier.	173
Kwota udzielonego dofinansowania.	435 249,49 zł

Zadanie 6. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.**PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCZNICZE**

W 2021 r. dofinansowanie wypłacono 1 110 osobom niepełnosprawnym na kwotę łączną 901 603,96 zł. W ramach zadania dofinansowanie udzielane było m. in. do zakupu pieluchomajtek, wkładów anatomicznych, materaców p/odleżynowych, poduszek p/odleżynowych, podkładów, wózków inwalidzkich, protez, pionizatorów, aparatów słuchowych.

SPRZĘT REHABILITACYJNY

W 2021 r. zrealizowano 17 umów na łączną kwotę 10 945,00 zł. W ramach zadania przyznano dofinansowanie do roweru rehabilitacyjnego, bieżni, maty masującej, urządzenia do hydromasażu i piłek rehabilitacyjnych.

Łącznie na zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego dofinansowanie uzyskało 1 127 osób. Wydatkowano kwotę 912 548,96 zł.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc.	1 127
Kwota udzielonego dofinansowania.	912 548,96 zł

Zadanie 7. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2021 r. przyznano dofinansowanie do udziału w turnusie rehabilitacyjnym dla 109 dorosłych osób niepełnosprawnych, z czego 46 osób uczestniczyło w turnusie wraz z opiekunami. Na ten cel przeznaczono kwotę 217 007,00 zł (osoby niepełnosprawne – 166 531,00 zł, opiekunowie 50 476,00 zł).

Ponadto przyznano dofinansowanie do udziału w turnusie rehabilitacyjnym dla 22 dzieci wraz z opiekunami na łączną kwotę 60 149,00 zł (dzieci – 36 081,00 zł, opiekunowie na 24 068,00 zł).

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc.	199 (w tym 68 opiekunów)
Kwota udzielonego dofinansowania.	277 156,00 zł

Zadanie 8. Dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.

W 2021 r. przyznano dofinansowanie 3 organizacjom pozarządowym na łączną kwotę 4 080,00 zł:

- 1 500,00 zł dla Polskiego Związku Niewidomych Okręg Małopolski, Koło Powiatowe w Limanowej – spotkanie integracyjne „Dzień Białej Laski” dla 21 osób;
- 1 500,00 zł dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy z siedzibą w Limanowej – spotkanie integracyjne z okazji Dnia Seniora dla 52 osób;
- 1 080,00 zł dla Katolickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Niepełnosprawnych Ruchowo „CYRENEJCZYK” – wyjazd do teatru dla 20 osób.

WSKAŹNIKI	
Liczba podpisanych umów.	3
Liczba osób korzystających.	93
Kwota udzielonego dofinansowania.	4 080,00 zł

Zadanie 9. Realizacja programu „Aktywny Samorząd”.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” edycja 2021 osoby niepełnosprawne mogły otrzymać dofinansowanie w następujących formach wsparcia w ramach dwóch modułów:

MODUŁ I

- Obszar A dotyczył pomocy w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu i pomocy w uzyskaniu prawa jazdy. Wypłacono środki w ramach 2 umów w kwocie 11 100,00 zł;
- Obszar B dotyczył pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, a także dofinansowania szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania. Wypłacono środki w ramach 5 umów w kwocie 24 946,40 zł;
- Obszar C dotyczył pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego i zakupu wózka inwalidzkiego, zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomocy w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy, co najmniej na III poziomie jakości oraz pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny. Podpisano 19 umów.

W 2021 r. wypłacono dofinansowanie w ramach 15 umów w kwocie 138 331,06 zł (2 umowy zostały wypłacone w styczniu 2022 r. i 2 zostaną wypłacone w kolejnych miesiącach 2022 r.).

Łącznie w 2021 r. w Module I podpisano 26 umów, 22 osobom wypłacono środki w 2021 r. na łączną kwotę 174 377,46 zł.

MODUŁ II

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym obejmuje dofinansowanie w postaci dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, opłaty za naukę (czesne).

W 2021 r. realizowano 42 umowy. Wypłacono dofinansowanie 25 osobom (część osób złożyło po dwa wnioski na I i II semestr) w kwocie 93 251,50 zł. W 2022 r. zostaną wypłacone kolejne środki w kwocie uzależnionej od ilości pozytywnie ukończonych semestrów.

Łącznie w ramach Modułu I i II w 2021 r. wypłacono kwotę dofinansowania 267 628,96 zł.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc.	47
Kwota udzielonego dofinansowania.	267 628,96 zł

Zadanie 10. Realizacja innych programów/projektów na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM POSZKODOWANYM W WYNIKU ŻYWIÓŁU LUB SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYWOŁANYCH CHOROBYMI ZAKAŹNYMI

W 2021 r. osoby z niepełnosprawnością otrzymały pomoc finansową w ramach modułu IV oraz modułu I.

MODUŁ IV

W ramach realizacji Modułu IV uruchomiono dodatkowe wsparcie w postaci zakupu i dostarczenia paczek osobom niepełnosprawnym składających się z akcesoriów ochrony osobistej, środków dezynfekcyjnych, produktów do pielęgnacji, leczniczych oraz przyrządów pomiarowych.

Dodatkowe wsparcie było realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych, w celu łagodzenia skutków wywołanych wirusem SARS-Cov-2.

Adresatami pomocy były osoby niepełnosprawne wyłącznie leżące oraz leżące okresowo poruszające się na wózkach inwalidzkich z orzeczeniem umiarkowanym, znacznym lub równoważnym.

Na realizację programu wykorzystano środki w wysokości 99 808,25 zł. Środki pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Otrzymane środki pozwoliły na udzielenie wsparcia 108 osobom niepełnosprawnym z terenu Powiatu Limanowskiego.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

MODUŁ I

Celem zadania było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym zamieszkującym w gospodarstwach domowych, które poniosły straty w wyniku działania żywiołu, tj. powódź, zalania, podtopienia w wyniku ulewnych deszczy w 2021 r.

Pomoc udzielana była w formie jednorazowego świadczenia. Wnioski o udzielenie pomocy złożyło 14 osób. Otrzymały one pomoc na łączną kwotę 27 000,00 zł.

ZAJĘCIA KLUBOWE W WTZ

W 2021 r. przystąpiono do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na ten cel uzyskano środki finansowe w wysokości 16 200,00 zł, co umożliwiło zorganizowanie zajęć klubowych dla 6 osób.

Program przeznaczony był dla:

- osób niepełnosprawnych, posiadających ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia;

- osób niepełnosprawnych, posiadających ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10 f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W 2021 r. Powiat Limanowski przystąpił do realizacji programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2021. Program skierowany był do osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Usługi, w szczególności, polegały na pomocy asystenta w:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe);
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika programu przy ich realizacji;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy).

W programie wzięło udział 10 osób niepełnosprawnych. Na realizację zadania wykorzystano kwotę 105 884,19 zł. Źródłem finansowania programu były środki z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc.	1.Moduł IV: 108 2. Moduł II: 14 3. Zajęcia klubowe w WTZ: 6 4. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej: 10
Kwota udzielonego dofinansowania.	1.Moduł IV: 99 808,25 zł 2.Moduł I: 27 000,00 zł 3. Zajęcia klubowe w WTZ: 16 200,00 zł 4. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej: 105 884,19 zł

Zadanie 11. Prowadzenie grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. zorganizowano 1 spotkanie grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, w którym wzięło udział 9 osób.

Grupa wsparcia ma na celu: zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i zrozumienia; zwrócenie uwagi opiekunowi na potrzebę zadbania o siebie i własne zdrowie psychiczne i fizyczne; redukcję napięcia emocjonalnego i poznanie metod radzenia sobie ze stresem; wzmocnienie poczucia własnej wartości i zapobieganie powstawaniu poczucia osamotnienia; wzajemną pomoc i wymianę doświadczeń w przezwyciężeniu trudności.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób korzystających ze wsparcia.	9
Liczba spotkań grupy wsparcia.	1

Zadanie 12. Wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego osobom, które utraciły sprawność organizmu.

W 2021 r. kontynuowano działalność Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego. Ze względu na wciąż rosnące zapotrzebowanie na sprzęt służący opiece nad osobami chorymi i z niepełnosprawnościami, zakupiono:

- 19 łóżek pielęgnacyjnych;
- 26 koncentratorów;
- 1 wózek inwalidzki;
- 6 ssaków medycznych.

Na ten cel wydatkowano łącznie kwotę 104 125,80 zł, z czego kwotę 64 768,00 zł stanowiła dotacja otrzymana z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego z przeznaczeniem na zakup 12 łóżek pielęgnacyjnych, 19 koncentratorów tlenu oraz 6 ssaków medycznych.

W 2021 r. przyjęto 217 wniosków o nieodpłatne użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc.	217

Cel operacyjny Nr 3. Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami w dostępie do rynku pracy.

Zadanie 1. Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej posiada stronę internetową, na której znajdują się wszelkie informacje na temat pomocy udzielanej osobom bezrobotnym i pracodawcom. Informacje na temat oferowanych usług i wspierających je instrumentów znajdują się w zakładce „dla niepełnosprawnych”. Zarówno osoby niepełnosprawne jak i pracodawcy zainteresowani ich zatrudnieniem znajdą tam pomocne informacje. Ponadto Powiatowy Urząd

Pracy w Limanowej na stronie internetowej cyklicznie publikuje broszurę „Informacja o sytuacji na rynku pracy powiatu limanowskiego”, w której zawarte są informacje również o sytuacji osób z niepełnosprawnościami.

WSKAŹNIKI	
Liczba publikacji na temat oferty działań dla osób z niepełnosprawnościami.	4
Liczba spotkań informacyjnych dla pracodawców oraz dla osób z niepełnosprawnościami.	0

Zadanie 2. Rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami oraz działań ukierunkowanych na zwiększenie aktywności w poszukiwaniu pracy przez osoby z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. 36 osób z niepełnosprawnościami skorzystało z kompleksowego wsparcia doradców zawodowych zatrudnionych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Limanowej. Wszystkie osoby skorzystały z porady indywidualnej. Celem poradnictwa zawodowego było udzielenie osobom niepełnosprawnym pomocy w wyborze zawodu i kierunkach kształcenia uwzględniających możliwości psychofizyczne i sytuację życiową tych osób, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego. Z pośrednictwa pracy skorzystały 283 osoby z niepełnosprawnościami. W ramach tej usługi przedstawiono sytuację na rynku pracy i aktualne oferty pracy.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób objętych usługami z zakresu pośrednictwa pracy.	283
Liczba osób objętych usługami z zakresu poradnictwa zawodowego.	36
Liczba osób, które ukończyły szkolenia z zakresu technik poszukiwania pracy.	0

Zadanie 3. Wspieranie działań na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. zatrudnienie podjęły 74 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 9 osób zostało skierowanych do pracy w ramach prac interwencyjnych, 2 osoby w ramach robót publicznych, 4 osoby odbyły staże, 3 osoby podjęły pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnionego w wieku powyżej 50 lat, 1 osoba podjęła pracę w ramach

wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, 4 osoby w ramach bonu zatrudnieniowego, 51 osób niepełnosprawnych podjęło pracę niesubsydiowaną.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.	74
Liczba nowych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.	19
Kwota udzielonego dofinansowania.	197 962,28 zł

Zadanie 4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z potrzebami rynku pracy.

W 2021 r. żadna osoba z niepełnosprawnością nie korzystała z ofert szkoleniowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które ukończyły szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe.	0
Kwota udzielonego dofinansowania.	0

Zadanie 5. Wspieranie zakładania działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. żadna osoba z niepełnosprawnością nie była zainteresowana uzyskaniem dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które otrzymały pomoc na podjęcie działalności gospodarczej.	0
Kwota udzielonego dofinansowania.	0

Zadanie 6. Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami finansowanych ze środków krajowych i unijnych.

W 2021 r. osoby z niepełnosprawnościami były uczestnikami następujących projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie limanowskim (VI)” realizowany w ramach PO WER 2014-2020. Do projektu przystąpiło 5 osób z niepełnosprawnościami. Trzy z nich skorzystały z bonu zatrudnieniowego, 1 podjęła zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, 1 korzystała z formy pomocy

pozafinansowej. Na refundację zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami dotychczas w projekcie poniesiono koszty w wysokości 13 128,53 zł;

- „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej w powiecie limanowskim” edycja VI i VII. W obydwu projektach wzięło udział 7 osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z następujących form wsparcia: 2 osoby odbyły staże, 3 osoby podjęły pracę w ramach prac interwencyjnych, 2 osoby podjęły zatrudnienie w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnionego w wieku powyżej 50 lat. Na wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami w ramach tych projektów poniesiono koszty w wysokości 32 155,00 zł;
- „Czas na prace interwencyjne” projekt konkursowy realizowany w ramach RPO WM. Do projektu przystąpiły 4 osoby, które rozpoczęły lub rozpoczną w najbliższym czasie zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych. W ramach projektu na refundację zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poniesiono koszty w wysokości 2 806,33 zł.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które wzięły udział w programach.	16
Liczba osób objętych różnymi formami aktywizacji zawodowej.	16
Kwota udzielonego dofinansowania.	48 089,86 zł

Zadanie 7. Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Limanowej oraz doskonalenie współpracy z instytucjami zajmującymi się problematyką aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. żaden z pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Limanowej nie uczestniczył w szkoleniach czy spotkaniach zajmujących się problematyką aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

WSKAŹNIKI	
Liczba pracowników PUP, która wzięła udział w szkoleniach/warsztatach/spotkaniach/konferencjach w zakresie rozwijania umiejętności pracy z osobami z niepełnosprawnościami oraz w zakresie udzielania im aktywnej pomocy.	0

Cel operacyjny Nr 4. Zapewnienie środowiskowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom oraz osób zagrożonych niepełnosprawnością.

Zadanie 1. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

Jedną z form pomocy w aktywizacji społecznej i zawodowej jest możliwość uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie „REMEDIUM” w Tymbarku. Terapią objętych jest 60 osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Limanowskiego. Zajęcia prowadzone są w 11 specjalistycznych pracowniach.

W 2021 r. Powiat Limanowski podpisał porozumienia w sprawie ponoszenia kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w WTZ na terenie Powiatu Nowosądeckiego oraz Powiatu Wielickiego. Pomocą objęto 10 osób niepełnosprawnych, którzy uczestniczyli w WTZ w Gostwicy (7 osób), WTZ w Czarnym Potoku (2 osoby), WTZ w Podolanach (1 osoba). Powiat Limanowski poniósł wydatek na ten cel w wysokości 24 110,00 zł.

WSKAŹNIKI	
Liczba warsztatów terapii zajęciowej.	1
Liczba uczestników warsztatu.	60
Kwota wydatkowana na zadanie:	1 446 400,00 zł
- w tym środki PFRON	1 301 760,00 zł
- środki Powiatu Limanowskiego	144 640,00 zł
Kwota środków wydatkowanych w ramach zawartych porozumień z innym powiatem.	24 110,00 zł

Zadanie 2. Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej.

W Powiecie Limanowskim funkcjonują dwa typy domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób przewlekle psychicznie chorych. Trzy domy prowadzone są przez Powiat, a dwa funkcjonują na podstawie umowy o zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej. Podstawowym celem domów jest zapewnienie mieszkańcom niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających na poziomie obowiązującego standardu określonego w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie naszego powiatu posiadają łącznie 397 miejsc statutowych. W 2021 r. wpłynęły 62 wnioski o umieszczenie w DPS, wydano 108 decyzji, w tym 60 decyzji o umieszczeniu, a pozostałe dotyczyły zmiany odpłatności za

pobyt mieszkańca w DPS i uchylenia decyzji o umieszczeniu. Stan mieszkańców w domach pomocy społecznej na dzień 31.12.2021 r. wynosił 382.

WSKAŹNIKI	
Liczba domów pomocy społecznej.	5
Liczba mieszkańców DPS.	382

Zadanie 3. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w środowiskowych domach samopomocy, domach i klubach seniora.

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Na terenie Powiatu Limanowskiego znajdują się trzy Środowiskowe Domy Samopomocy:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Limanowej, który przeznaczony jest dla 35 osób powyżej 18 r. ż., zamieszkałych na terenie Miasta Limanowa oraz sąsiednich gmin, wykazujących zaburzenia psychiczne i niepełnosprawność intelektualną;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ujanowicach przeznaczony jest dla 25 osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Laskowa oraz gmin sąsiednich. ŚDS jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego typu A i B. Typ A dla uczestników przewlekle psychicznie chorych, typ B dla uczestników upośledzonych umysłowo;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej przeznaczony dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz z niepełnosprawnością intelektualną, powyżej 18 r. ż., zamieszkałych na terenie Gminy Mszana Dolna.

Powiat Limanowski zawarł również porozumienie z Powiatem Myślenickim na zapewnienie usług mieszkańcom naszego powiatu, świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy z filią w Sułkowicach oraz z Powiatem Nowotarskim na realizację zadania polegającego na zapewnieniu usług świadczonych przez Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Targu z filią „Radość Życia” w Rabce – Zdrój.

DOMY I KLUBY SENIORA

Na terenie Powiatu Limanowskiego funkcjonują dwa dzienne domy seniora oraz cztery kluby seniora. Zapewniają one łącznie 129 miejsc:

- Dzienny Dom Seniora w Dobrej – przeznaczony dla 15 osób;
- Dzienny Dom Seniora w Limanowej – przeznaczony dla 25 osób;
- Klub Seniora w Porąbce – przeznaczony dla 15 osób;
- Klub Seniora w Mstowie – przeznaczony dla 20 osób;

- Klub Seniora w Roztoce – przeznaczony dla 30 osób;
- Klub Seniora w Mszanie Dolnej – przeznaczony dla 24 osób.

WSKAŹNIKI	
Liczba placówek na terenie powiatu.	9
Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia.	229
Liczba porozumień na zapewnienie usług mieszkańcom Powiatu Limanowskiego świadczonych przez inne powiaty.	2

Zadanie 4. Prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci w ramach Ośrodka Koordynacyjno – Rehabilitacyjno – Opiekuńczego.

Ośrodek Koordynacyjno – Rehabilitacyjno – Opiekuńczy prowadzony jest przez Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Dobrej.

Celem jest zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu i jego rodzinie dostępu do aktywnej pomocy ze strony państwa poprzez udzielenie interdyscyplinarnej specjalistycznej opieki, w tym także prowadzenie dodatkowych zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i zajęć specjalistycznych dla dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka w Powiecie Limanowskim. OKRO wspiera rodziców i dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do czasu podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3 roku życia.

Efektami działań wynikającymi z funkcjonowania OKRO jest:

- udzielanie rodzicom specjalistycznej informacji dotyczącej problemów rozwojowych dziecka;
- wskazywanie właściwych dla dziecka i jego rodziny form kompleksowej, specjalistycznej pomocy, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej;
- wskazywanie jednostek udzielających specjalistycznej pomocy dzieciom;
- organizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka na warunkach i w formach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w wymiarze do 5 godzin tygodniowo dla danego dziecka, oraz w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowych usług terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów. Organizowanie zajęć z dogoterapii.

WSKAŹNIKI	
Liczba dzieci korzystających z wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.	57

Zadanie 5. Zapewnienie kształcenia specjalnego.

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO WYCHOWAWCZY W DOBREJ

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dobrej jest placówką oświatową, która stwarza możliwość nauki uczniom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku od 7 do 24 lat, którzy mają trudności w zdobywaniu wiedzy w szkole ogólnodostępnej.

W skład Ośrodka wchodzi:

- ośmioletnia szkoła podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- trzyletnia branżowa szkoła I stopnia dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (zawód: pracownik pomocniczy gastronomii);
- trzyletnia szkoła przysposabiająca do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi;
- opieka całodobowa (internat – dla wychowanków mieszkających poza terenem miejscowości Dobra).

Ośrodek oferuje: naukę w małych zespołach klasowych, nowatorskie metody nauczania, wiele atrakcyjnych pomocy dydaktycznych, rozwój artystyczny uczniów poprzez udział w kołach zainteresowań.

Oprócz obowiązujących zajęć dydaktycznych prowadzi się zajęcia specjalistyczne i rewalidacyjne uwzględniające potrzeby ucznia: zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia usprawniania ruchowego, zajęcia terapii psychologicznej i pedagogicznej, zajęcia manualne, zajęcia muzykoterapii, zajęcia orientacji przestrzennej i poruszania się, zajęcia wspomagające integrację sensoryczną, zajęcia terapii doświadczenia świata (terapia Snoezelen w Sali Doświadczenia Świata), zajęcia rozwijające sprawność motoryczną, zajęcia rozwijające sprawność grafomotoryczną.

Dla uczniów organizowane są różne formy zajęć pozalekcyjnych – koła zainteresowań: szkolne koło sportowe, szkolne koło plastyczne, szkolne koło artystyczne, szkolne koło teatralne, szkolne koło kulinarne, szkolne koło informatyczne, szkolne koło rytmiczne,

szkolne koło muzyczne, szkolne koło ekologiczne, szkolne koło przyrodnicze, szkolne koło fotograficzne.

„ZIELONY ZAKĄTEK” W MORDARCE

Fundacja „Wesoły Promyczek” od 1 września 2020 r. prowadzi w Mordarce Niepubliczną Szkołę Podstawową Specjalną „Zielony Zakątek”. Szkoła przeznaczona jest dla dzieci:

- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz głębokim;
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną z autyzmem, dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym sprzężonym z autyzmem;
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi ze względu na rodzaj niepełnosprawności (niewidomi, słabowidzący, niesłyszący, słabosłyszący, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym, niepełnosprawność ruchowa w tym z afazją, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera), u których dodatkowo występuje co najmniej jedna z wymienionych niepełnosprawności.

Szkoła realizuje cele i zadania wynikające z przepisów prawa w szczególności z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

WSKAŹNIKI	
Liczba szkół specjalnych.	2
Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do tych placówek.	91

Zadanie 6. Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie ograniczeń rozwojowych oraz niepełnosprawności. Prowadzenie terapii mającej na celu zapobieganie niepełnosprawności.

W 2021 r. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej w ramach realizacji zadania prowadziła diagnozy dzieci od urodzenia do rozpoczęcia obowiązku szkolnego oraz kwalifikowała je do odpowiednich form pomocy. Dodatkowo wydawano opinie o potrzebie

wczesnego wspomaganie rozwoju na podstawie przeprowadzonych diagnoz oraz analizy dostarczonych przez rodziców dokumentów.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydanych opinii i orzeczeń.	78
Liczba osób biorących udział w terapii.	0

Zadanie 7. Wspieranie rozwoju talentów osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 r. Domy Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego organizowały wydarzenia mające na celu promowanie talentów mieszkańców oraz rozwijanie ich kreatywności oraz twórczej wyobraźni. W ramach realizacji zadania zorganizowano różnego rodzaju przedstawienia, konkursy, turnieje, np. przedstawienie pt. „Czarownica w opałach”, akademia z okazji uchwalenia konstytucji 3 maja, konkurs gwary góralskiej, konkurs piosenek patriotycznych, konkurs „Familiada”, turniej „Państwa – miasta”. Łącznie zorganizowano 20 wydarzeń.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydarzeń związanych z promowaniem talentów.	20

Zadanie 8. Pomoc w zakupie środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

W 2021 r. w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” złożono 2 projekty:

- Urząd Miasta Mszana Dolna projekt pn. „Likwidacja barier transportowych poprzez zakup samochodu „mikrobus” przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich na potrzeby Miasta Mszana Dolna”. Wnioskowana kwota dofinansowania ze środków PFRON: 99 927,32 zł. Własne środki przeznaczone na realizację projektu: 42 825,99 zł. Łączny koszt realizacji projektu: 142 753,31 zł;
- Urząd Gminy Niedźwiedź projekt pn. „Likwidacja barier transportowych w Gminie Niedźwiedź- zakup „mikrobusa” dla osób niepełnosprawnych”. Wnioskowana kwota dofinansowania ze środków PFRON 97 580,00 zł. Własne środki przeznaczone na realizację projektu 41 820,00 zł. Łączny koszt realizacji projektu: 139 400,00 zł.

Na koniec 2021 r. ww. projekty były w trakcie realizacji.

Natomiast w 2021 r. zrealizowano i rozliczono 2 umowy dotyczące zakupu samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych zawarte w 2020 r. ramach ww. programu.

WSKAŹNIKI	
Liczba zakupionych samochodów.	2

Zadanie 9. Pomoc w doposażeniu w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny jednostek, które prowadzą rehabilitację.

O pomoc w doposażeniu w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się w osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku. Podmioty te muszą też udokumentować posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2021 r. jedna organizacja złożyła wniosek o przyznanie dofinansowania. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wniosek zostanie rozpatrzony w 2022 r.

WSKAŹNIKI	
Liczba podmiotów, który przyznano dofinansowanie.	0
Kwota wydatkowana na to zadanie.	0

Zadanie 10. Wydawanie kart parkingowych dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją osób z niepełnosprawnościami.

Oprócz indywidualnych osób niepełnosprawnych kartę parkingową może uzyskać także placówka zajmująca się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Placówka może otrzymać kartę parkingową na 3 lata pod warunkiem, że samochód jest jej własnością. W 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał trzy karty parkingowej dla uprawnionych placówek.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydanych kart parkingowych.	3

Zadanie 11. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności.

W 2021 r. czworo pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej brało udział w szkoleniach z zakresu problematyki osób niepełnosprawnych. Tematyką spotkań było m. in. podejmowanie działań na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, a także świadczenie usług asystenckich.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych szkoleń.	4
Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach.	4

Zadanie 12. Działalność Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych jako organu opiniującego – doradczego

W 2021 r. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych wydała łącznie 6 opinii. Z uwagi na panującą pandemię odbyły się 3 spotkania.

Tematami podjętych opinii był m. in. podział oraz wykorzystanie środków PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2021 r., przyjęcie procedur udzielania dofinansowań ze środków PFRON w 2021 r., informacja na temat realizacji programów: Zajęcia klubowe w WTZ, Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Pomoc osobom poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi.

WSKAŹNIKI	
Liczba wydanych opinii.	6
Liczba spotkań Rady.	3

5. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obecnie obowiązujący Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2020 – 2025 został przyjęty Uchwałą Nr IX/103/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 15 listopada 2019 r.

Program składa się z czterech części. Dwie z nich dotyczą wspierania ofiar przemocy oraz promowania prawidłowych metod wychowawczych. Następne dwie skierowane są do sprawców przemocy domowej i mają na celu korekcję ich zachowań.

Program zawiera następujące cele:

- Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Limanowskim zawarty w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Promowanie i wdrażanie prawidłowych postaw wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie Powiatu Limanowskiego zawarty w Programie Profilaktycznym Promującym i Wdrażającym Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie;
- Pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez uczestnictwo w spotkaniach korekcyjno – edukacyjnych zawarty w Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie;
- Rozwijanie oraz utrwalanie kompetencji sprawców przemocy w rodzinie w zakresie komunikacji z rodziną bez stosowania przemocy poprzez oddziaływanie psychologiczno – terapeutyczne w Programie Psychologiczno – Terapeutycznym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

5.1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”

W 2021 r. podejmowano działania zmierzające do ujawniania zjawiska przemocy, prewencji i łagodzenia jej skutków. Sukcesem w tym obszarze były prace nad uruchomieniem Ośrodka Interwencji Kryzysowej, funkcjonującego w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej od stycznia 2022 r.

W minionym roku pomimo trudności związanych z pandemią udało się zrealizować większą część spośród zadań przewidzianych w Programie. Przeprowadzone zostały przede wszystkim działania edukacyjne, poradnictwo i kampanie społeczne. Pomoc adresowano do szerokiej grupy zainteresowanych osób, w tym przede wszystkim do dzieci i młodzieży oraz osób stosujących i doświadczających przemocy w rodzinie, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. Podejmowano działania profilaktyczne, zapobiegające przemocy w szkołach na obszarze Powiatu Limanowskiego. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Limanowej, Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Limanowskiego, Kuratorami Sądu Rejonowego w Limanowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu, Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Limanowej, a także z placówkami wychowawczo –

edukacyjnymi, prowadzono inicjatywy, które przedstawiono i opisano w niniejszym sprawozdaniu.

Poniżej przedstawiono dane statyczne Komendy Powiatowej Policji w Limanowej w kontekście analizy zjawiska przemocy w Powiecie Limanowskim.

INFORMACJE DOTYCZĄCE OSÓB PODEJRZANYCH O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Dane Komendy Powiatowej Policji w Limanowej wskazują, iż wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy największą grupę stanowili mężczyźni (158), kobiet odnotowano 11, natomiast wśród nieletnich nie było podejrzenia o stosowanie przemocy domowej.

Powyższe dane przedstawia tabela 9.

Tabela 9 Dane liczbowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w 2021 r.

OSOBY PODEJRZANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE		
Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
11	158	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Występowanie aktów przemocy często idzie w parze z nadużywaniem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych, np. narkotyków. Używki stają się coraz częściej powodem zachowań agresywnych. Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie kobiet, mężczyzn oraz nieletnich, podejrzanych o stosowanie przemocy będących pod wpływem alkoholu.

Tabela 10 Dane liczbowe osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2021 r.

OSOBY PODEJRZANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE BĘDĄCE POD WPLYWEM ALKOHOŁU		
Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
3	65	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

W 2021 r. o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu podejrzewano 68 osób, w tym 65 mężczyzn i 3 kobiety. Nieletnich nie odnotowano.

Dane te jednoznacznie wskazują na znaczącą przewagę mężczyzn nad kobietami w kwestii stosowania przemocy wobec innych będąc w stanie nietrzeźwości.

PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

„Niebieska Karta” zawiera w sobie ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane, udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Limanowej, dotyczące przypadków wszczynania procedury „Niebieskiej Karty” w 2021 r.

Tabela 11 Dane liczbowe sporządzone w oparciu o Niebieską Kartę według miejsca zamieszkania w 2021 r.

MIEJSCE ZAMIESZKANIA	
Miasto	27
Wieś	140

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli wskazuje, iż w 2021 r. wszczynano 167 razy procedurę „Niebieskiej Karty”, najczęściej na obszarze wiejskim i wszczęto ją 140 razy. Na obszarze miejskim przypadków takich odnotowano 27.

RODZAJE PRZEMOCY

Każda forma przemocy jest dotkliwa i naganna i podlega karze. Bez względu na rodzaj przemocy osoby w nią uwikłane potrzebują wsparcia i ochrony.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej występujące rodzaje przemocy odnotowane w Powiecie Limanowskim.

Tabela 12 Dane liczbowe – formy przemocy stosowane w 2021 r.

FORMY PRZEMOCY				
Fizyczna	Psychiczna	Seksualna	Ekonomiczna	Inna
111	203	-	3	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Dane Komendy Powiatowej Policji w Limanowej odnoście form zgłoszonych aktów przemocy, zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż w 2021 r. odnotowano 203 przypadki przemocy psychicznej, 111 przypadków stosowania przemocy fizycznej, 50 tzw. „innych”,

3 przemocy ekonomicznej. Przemocy seksualnej nie odnotowano. Dane te wskazują na przeważającą ilość występowania w domach przemocy psychicznej, nazywanych również przemocą emocjonalną. Często w gospodarstwach domowych występuje więcej niż jedna forma pomocy.

Cel 1. Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie 1. Organizowanie konferencji/kampanii społecznych/seminariów/ wykładów/happeningów/ spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie

W dniu 29 czerwca 2021 r. w Domu Kultury w Niedźwiedziu odbyła się konferencja pn. „Przemoc wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami”. Organizatorami spotkania byli: Powiat Limanowski, Gmina Niedźwiedź, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu.

Prelekcje dotyczące zagadnienia przemocy domowej wobec osób starszych i osób niepełnosprawnych prowadzili przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie: radca prawny, policjant i psycholog.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba konferencji i spotkań	1

Zadanie 2. Prowadzenie spotkań/zajęć/warsztatów grupowych i indywidualnych w szkołach lub innych placówkach edukacyjno – oświatowych w obszarze przeciwdziałania przemocy i agresji

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej przeprowadziło wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych tzw. niebieskie lekcje, tj. zajęcia warsztatowo – edukacyjne, szerzące ideę profilaktyki przeciw przemocy i agresji, w tym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Psycholog tutejszego Centrum w całym roku przeprowadził 10 spotkań dla 197 uczniów szkół podstawowych oraz 7 spotkań dla 160 uczniów szkół ponadpodstawowych. Dominującą tematyką warsztatów była profilaktyka i pomoc w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i szkole, w oparciu o emocje oraz zachowania agresywne i przemocowe.

Prelekcje przeprowadzone były w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Limanowej;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Limanowej.

WSKAŹNIKI	
Liczba przeprowadzonych spotkań	17
Liczba uczestników spotkań	357

Zadanie 3. Organizowanie konkursów tematycznych, głównie dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne i prospołeczne

26 października 2021 r. ogłoszono konkurs artystyczny pn. „W rodzinie może być szczęście”. Konkurs adresowano do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych kl. I – VIII oraz szkół ponadpodstawowych Powiatu Limanowskiego. Konkurs miał na celu przede wszystkim promowanie optymistycznych postaw, które bliskie są idei wyrażania sprzeciwu dla zachowań o charakterze przemocowym w rodzinie. Dodatkowo zachęcał do niesienia pomocy innym, ukierunkowanej na pozytywne relacje związane ze szczęściem w rodzinie. Ideą konkursu było także kształtowanie umiejętności dostrzegania potrzeb własnych i innych, zwłaszcza w tym najbliższym środowisku, czyli domu. Format, technika i wykonanie prac były dowolne, jednak ze szczególnym zachęceniem do kreatywności poprzez wytworzenie pracy plastycznej, technicznej, wiersza lub prozy. Spośród autorów 228 prac komisja

konkursowa wyłoniła 19 laureatów, w tym 6 uczniów zostało wyróżnionych. Dominowały prace plastyczne, było również kilka wierszy, kilka prac technicznych i kilka plakatów.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych konkursów	1
Liczba uczestników konkursu	228

Cel 2. Ochrona oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

W ubiegłym roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej otoczyło specjalistycznym wsparciem i opieką osoby doświadczające przemocy. Świadczone pomoc w stosunku do osób dopuszczających się przemocy w rodzinie poprzez całoroczne indywidualne wsparcie psychologiczne. Zadbano również o to, by informacja o formach świadczonej pomocy dotarła do największej liczby osób potrzebujących. W tym celu wysyłano pisma i materiały informacyjne do miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz sądu, prokuratury i żandarmerii wojskowej o prowadzonej działalności pomocowej, w tym o poradnictwie psychologicznym i prawnym, socjalnym, rodzinnymi i zawodowym. Panująca w naszym kraju sytuacja pandemii COVID-19 spowodowała, iż część spotkań doradczych prowadzonych przez pracowników tutejszego Centrum realizowana była poprzez kontakt telefoniczny. W 2021 r. w ramach działań doradczych na terenie Powiatu Limanowskiego, poza Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży oraz dorosłym udzieliły współpracujące z Centrum jednostki – Powiatowa Komenda Policji w Limanowej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu oraz Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Limanowej.

Zadanie 1. Poradnictwo/mediacje specjalistyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie: prawne, psychologiczne, socjalne, zawodowe, rodzinne, medyczne

POMOC PSYCHOLOGICZNA

Otoczenie opieką psychologiczną i terapeutyczną osób uwikłanych w przemoc stanowiło w 2021 r. jedną z głównych form pomocy, adresowaną w pierwszej kolejności do osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej związanej z przemocą w rodzinie, przeżywanym kryzysem emocjonalnym, osobowościowym, a także trudnościami w relacjach domowych.

Mieszkańcom Powiatu Limanowskiego udzielono 227 indywidualnych konsultacji psychologicznych związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Dane dotyczą następujących instytucji: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej – 135 porad, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu – 13 porad. Nie udało się pozyskać informacji od Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem ze względu na nieoczekiwane zakończenie działalności. Tutejsze Centrum udzieliło 79 porad.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad psychologicznych	227

PORADNICTWO PRAWNE

Poradnictwo prawne stanowiło kolejną, po poradnictwie psychologicznym, wiodącą formę wsparcia świadczonego bezpłatnie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej. Skierowane było przede wszystkim do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Dotyczyło ono głównie przygotowania stosownej dokumentacji, w tym m.in. wniosków o powołanie pełnomocnika z urzędu, zwolnienie z kosztów sądowych, przymusowe leczenie osób uzależnionych od alkoholu, a także osób z zaburzeniami psychicznymi, separację, rozwód, wyłączną opiekę prawną nad dziećmi, oraz ubezwłasnowolnienie.

Ponadto prowadzono doradztwo w sprawach o zakaz zbliżania się do rodziny osoby stosującej przemoc, powrót do miejsca zamieszkania ofiary przemocy, postępowania o wyegzekwowanie wyroku, precyzowanie roszczeń w sprawach rozwodowych (pозew rozwodowy), prowadzenie spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej osobie stosującej przemoc, ustalenie kontaktów i wyegzekwowanie ustalonych kontaktów, prowadzenie spraw dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania rodziny (pозwy o alimenty), podwyższenie

alimentów oraz prowadzenie spraw odnoszących się do rozdzielności majątkowej, gróźb karalnych, przygotowanie pozwów o znęcanie psychiczne, fizyczne, materialne, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad prawnych	72

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w ubiegłym roku udzieliło również porad socjalnych, zawodowych i rodzinnych.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad socjalnych	4
Liczba udzielonych porad zawodowych	7
Liczba udzielonych porad rodzinnych	12

Z dodatkowych danych przekazanych od instytucji współpracujących wynika, iż przeprowadzona była w 2021 r. również 1 mediacja rodzinna w Powiatowej Komendzie Policji w Limanowej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie 2. Realizacja zajęć/grup wsparcia/ spotkań edukacyjno – terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie

W ramach realizacji pomocy ofiarom przemocy w 2021 r. działała i nadal działa grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Spotkania te odbywały się w ostatnią środę miesiąca. Odbyło się 15 spotkań dla ogółem 25 osób. Opiekę nad grupą wsparcia sprawował psycholog tutejszego Centrum. Spotkania grupy odbywały się z zachowaniem zasad poufności, bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia, wzajemnego szacunku i otwartości. Najważniejszym celem istnienia grupy było zapobieganie wykluczeniu ze środowiska społecznego osób doświadczających przemocy domowej. Cel ten realizowany był w oparciu o prowadzenie różnych form spotkań grupowych, tj. warsztat, terapię, edukację, w zależności od bieżących potrzeb grupy. Tematyka realizowanych zajęć dotyczyła komunikacji w rodzinie, asertywności, określenia preferencji zawodowych, ogólnie rozumianej straty. Spotkania służyły również informowaniu o możliwościach skorzystania z pomocy instytucjonalnej i doradczej. W jednym spotkaniu uczestniczył radca prawny, która wyjaśniała zagadnienia dotyczące decyzji, postanowień i wyroków sądowych oraz

przedstawiła istotne zmiany w postępowaniu policji i żandarmerii wojskowej w interwencji domowej. W trzech spotkaniach uczestniczył przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Limanowej omawiając zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w kontekście pomocy policji ofiarom. Młodszy aspirant służyła również wsparciem w analizie bieżących problemów ze sprawcami przemocy domowej. Dzięki cyklicznym spotkaniom uczestniczki grupy miały możliwość lepszego poznania własnej osobowości, dokonania przełomu i zmiany w życiu w odniesieniu do problemu przemocy domowej. W kolejnych latach planowana jest kontynuacja realizacji powyższych tematów.

WSKAŹNIKI	
Liczba spotkań grupy wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie	15
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie	25

Zadanie 3. Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materialów promocyjnych artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc w rodzinie

GRUPA WSPARCIA DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

- ✓ zapewni Ci poczucie bezpieczeństwa, akceptacji i zrozumienia
- ✓ pozwoli na wzbudzenie w sobie motywacji do podjęcia działań prowadzących do rozwiązania problemu
- ✓ zaspokoi potrzebę przynależności poprzez nawiązanie relacji w grupie
- ✓ umożliwi dzielenie się doświadczeniem i wzajemną pomocą w przezwyciężaniu trudności
- ✓ umożliwi zdobycie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jego mechanizmów

**Zapisy pod numerem:
18 3337912**

Spotkania w ostatnią **środę miesiąca**

- ✓ pozwoli na redukcję napięcia, poznanie sposobów radzenia sobie ze stresem oraz negatywnymi emocjami
- ✓ umożliwi naukę zachowań asertywnych i komunikowania swoich potrzeb.

Sala konferencyjna 204
budynek B Starostwa
Powiatowego w Limanowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, ul. Józefa Marbo 9
34-600 Limanowa, tel. 18 3337823, e-mail: pcp@powiat.limanowski.pl

Źródło: opracowanie własne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2021 r. rozdystrybuowało ulotki i plakaty dotyczące właściwego reagowania na przemoc w rodzinie, zawierające informacje o możliwości skorzystania ze świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej usług. Podejmowane działania ukierunkowano na ochronę i wsparcie osób doznających przemocy oraz psychoedukację i korekcję agresywnych zachowań osób stosujących przemoc. Materiały i informacje rozpowszechniane były zarówno drogą on-line, jak i pocztą tradycyjną oraz bezpośrednio podczas prowadzonych spotkań wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych, pracowników instytucji sądu, policji, ośrodków pomocy społecznej i innych współpracujących z Centrum.

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI	
Liczba rozpowszechnionych materiałów	około 400

Zadanie 4. Wsparcie psychologiczne interwencyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Wsparcie psychologiczne terapeutyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej wspiera osoby uwikłane w przemoc w rodzinie w szczególnie szerokim zakresie w odniesieniu do pomocy psychologicznej. Dlatego też poza udzielaniem porad w godzinach pracy Centrum, oferta ww. usług specjalistycznych dostępna była w 2021 r. również w godzinach popołudniowych (umowa zlecenie z psychologiem i terapeutą). Dodatkowo, na mocy porozumienia z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu osoby mogły otrzymać pomoc

całodobowo. Spotkanie z psychologiem jest ważnym momentem dla osoby doświadczającej przemocy w rodzinie, dla której wykonanie telefonu i umówienie się na poradę jest często bardzo trudne. Tym bardziej przyjscie na spotkanie wymaga odwagi. Psycholog jest w większości przypadków pierwszą osobą, z którą rozmawia się o przemocy i jednorazowe spotkanie jest często niewystarczające. Istotne jest więc zapewnienie szerokiej dostępności powyższej usługi i możliwości spotykania się w formie wielokrotnych rozmów. W ramach powyższych rozmów przeprowadzono 54 rozmowy interwencji. Tutejsze Centrum w 2021 r. przeprowadziło 34 spotkania terapeutyczne indywidualne i rozszerzyło usługi wsparcia psychologicznego o terapię rodzinną. Odbyło się 10 spotkań terapeutycznych rodzinnych, podczas których pomocą objęto 4 rodziny. Wsparcie było kierowane do osób mających trudności wychowawcze, rodzinne lub osobiste związane z doświadczaniem różnych rodzajów przemocy w rodzinie.

WSKAŹNIKI	
Liczba rozmów interwencyjnych	54
Liczba spotkań terapeutycznych	44

Zadanie 5. Zapewnienie noclegu ofiarom przemocy czy osobom będącym w innej sytuacji kryzysowej

Powiat Limanowski w 2021 r. na mocy porozumienia zawartego z Miastem Nowy Sącz podjął współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu zapewniając osobom uwikłanym w przemoc domową, znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym bezpieczne schronienie w postaci hostelu oraz specjalistyczną pomoc. Jak wynika z danych uzyskanych od Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu ze schronienia do trzech miesięcy w hostelu skorzystało 7 osób doświadczających przemocy w rodzinie.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób korzystających z noclegu	7

Cel 3. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie 1. Organizowanie szkoleń/spotkań/zajęć/ warsztatów/grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Centrum co roku prowadzi działania edukujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla różnych grup odbiorców. W 2021 r. jedną z takich grup byli pracownicy ośrodków pomocy społecznej Powiatu Limanowskiego. Prowadzone były dwie, odrębne grupy wsparcia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny. W spotkaniach udział wzięło 6 pracowników socjalnych i 6 asystentów rodziny.

Zaplanowana była cykliczna realizacja spotkań dla powyższych osób, to znaczy raz w miesiącu przez 12 miesięcy. Ze względu na zorganizowanie w minionym roku kilkumiesięcznego szkolenia pn.: „Asertywność w komunikacji interpersonalnej”, między innymi, dla tej samej grupy pracowników ośrodków pomocy społecznej, ograniczono możliwości zrealizowania spotkań grup wsparcia do kilku w roku. Rezultatem działania grup wsparcia była wymiana doświadczeń, wsparcie w prowadzonych działaniach, pomoc psychologiczna, a także elementy superwizji w obszarze pracy w przemy domowej. W porównaniu do ubiegłych lat spotkania poszerzone zostały o zajęcia warsztatowe w tematyce odkrywania własnej osobowości pod kątem świadczenia usług dla klientów ośrodków pomocy społecznej.

WSKAŹNIKI	
Liczba szkoleń (spotkań)	8

Zadanie 2. Ewidencjonowanie instytucji wspierających ofiary przemocy

Realizując zadania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej corocznie sporządza bazę danych lokalnych instytucji realizujących program. Następnie przekazuje je do Prokuratury Rejonowej, Prezesa Sądu Rejonowego, Komendantów Policji i Żandarmerii Wojskowej i do Urzędów Gmin Powiatu Limanowskiego, a także udostępnia na stronie tutejszego Centrum. Ponadto na stronie internetowej Centrum zamieszczane są informacje dotyczące jednostek

Powiatu Limanowskiego, które wspierają osoby uwikłane w przemoc domową. W lipcu 2021 r. ww. informacje zostały również dostarczone do:

- Zespołów Interdyscyplinarnych;
- Urzędów Miast i Gmin;
- PROMEDICUM – poradnia leczenia uzależnień;
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem;
- Policji, w tym Dzielnicowym;
- Proboszczów Parafii.

WSKAŹNIKI	
Liczba ewidencji	1

5.2. Sprawozdanie z realizacji „Programu Profilaktycznego Promującego i Wdrażającego Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”

Celem głównym Programu jest promowanie i wdrażanie prawidłowych postaw wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie Powiatu Limanowskiego. Cele szczegółowe i zadania mają popierać edukację rodziców w zakresie stosowania prawidłowych metod wychowawczych, propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich, kształtowanie umiejętności komunikowania się, okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji rodzinnych.

W 2021 r. kontynuowane były działania mające na celu wzrost wiedzy na temat właściwych metod wychowawczych, umiejętności prawidłowego komunikowania się oraz okazywania uczuć i emocji, wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.

Cel 1. Edukacja rodziców w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych, udzielanie wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach

Wzrost wiedzy rodziców na temat właściwych metod wychowawczych jest bardzo istotny dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Rodzice niejednokrotnie borykają się z wieloma problemami wychowawczymi, z którymi nie umieją sobie samodzielnie poradzić. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej oraz inne instytucje

pomocowe udzielają wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach. Żeby zwiększyć zakres wiedzy rodziców organizowane są m.in. spotkania ze specjalistami, kampanie społeczne, konferencje, wykłady.

Zadanie 1. Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ wykładów/ spotkań mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych

W ubiegłym roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej kontynuowało udzielanie poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w celu poszerzania wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych. Odbyło się 12 spotkań grupowych z uczestnikami grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz 15 z osobami indywidualnymi, podczas których poruszane były kwestie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, okazywania uczuć, wyrażania emocji.

Ponadto zorganizowana została 1 kampania społeczna, której celem było zwrócenie uwagi rodzica na potrzeby dziecka. Miłość widoczna jest w gestach nawet w tych najmniejszych, z kolei te gesty budują w młodym człowieku poczucie własnej wartości, bezpieczeństwa oraz wspomagają prawidłowy rozwój. Przytulenie, wysłuchanie, okazanie wsparcia to tak niewiele a może zupełnie zmienić relacje międzyludzkie m.in. relacje między rodzicem a dzieckiem.

Hasłami przewodnimi kampanii były: „Kocham więc dbam”, „Kocham więc reaguję”, „Kocham więc słucham”, „Kocham więc przytulam”.

W ramach kampanii rodziny z terenu Powiatu Limanowskiego otrzymały ulotki informacyjne oraz pakunki ze słodkościami do których doczepione zostały hasła promujące prawidłowe metody wychowawcze.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

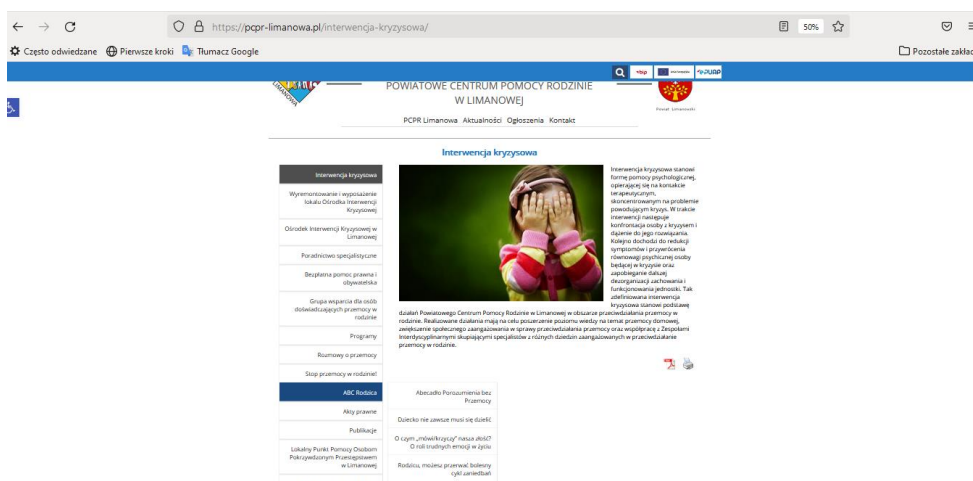
Komenda Powiatowa Policji w Limanowej oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej, jako partnerzy programu, również przeprowadzili spotkania edukacyjne dotyczące promowania prawidłowych metod wychowawczych. Komenda Powiatowa Policji w Limanowej zorganizowała jedno spotkanie, w którym uczestniczyło 28 osób (rodzice). Natomiast Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej zorganizowała 7 spotkań z rodzicami, w których wzięło łącznie udział 350 osób oraz 29 spotkań z dziećmi i młodzieżą w których wzięło łącznie udział 480 osób.

WSKAŹNIKI	
Liczba spotkań/ konferencji	65

Cel 2. Propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych, kształtowania umiejętności komunikowania się okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji

Zadanie 1. Umieszczanie artykułów dydaktycznych na stronie internetowej

Tutejsze Centrum w celu propagowania w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych w ubiegłym roku zamieściło na stronie internetowej dwa artykuły dydaktyczne. Udostępnione artykuły poruszają tematykę roli trudnych emocji w życiu oraz powielania błędów wychowawczych pokoleń. Artykuły udostępniane na stronie internetowej Centrum w zakładce Interwencja kryzysowa – ABC Rodzica.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba stworzonych artykułów	2

Zadanie 2. Opracowanie ulotek/plakatów o treści profilaktycznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w ubiegłym roku w dalszym ciągu udostępniało materiały promocyjne w których zachęcało rodziców do stosowania prawidłowych metod wychowawczych bez użycia przemocy oraz do skorzystania z poradnictwa pedagogicznego oraz psychologicznego dostępnego w Centrum.

Rodzice, którzy mają wątpliwości czy popełniają błędy wychowawcze, bądź którzy chcą zwiększyć swoje kompetencje wychowawcze mogą liczyć na wsparcie psychologa oraz pedagoga w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, a w przypadku konieczności wsparcia specjalistycznego innych instytucji. Mogą liczyć na udzielenie informacji o innych instytucjach pomocowych tj. o ich siedzibie i zakresie świadczonych usług pomocowych.

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI	
Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów promocyjnych	około 200

Zadanie 3. Współpraca z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy

Centrum współpracuje z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy. W ubiegłym roku został zamieszczony artykuł w kwartalniku pn.: „Gorczańskie Wieści” opisujący spotkanie rodzin z terenu Powiatu Limanowskiego, w ramach którego m.in. promowano stosowanie właściwych metod wychowawczych przez rodziców bez stosowania kar cielesnych.

WSKAŹNIKI	
Liczba opublikowanych artykułów/ wywiadów/informacji w lokalnych mediach	1

5.3. Sprawozdanie z realizacji „Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”

Cel 1. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez:

- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc oraz nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,
- rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania pomocy innych oraz konstruktywnego wyrażania uczuć,
- naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych oraz konstruktywnego wyrażania uczuć.

Program korekcyjno – edukacyjny dotyczy osób stosujących przemoc lub uczestniczących w terapii uzależnień (od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych), dla których powyższy program stanowi uzupełnienie wychodzenia z przemocy. Pomimo motywowania sprawców przemocy domowej do udziału w programie przez osoby skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne lub grupy robocze działające w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, do programu w 2021 r. zrekrutowano 8 osób, które jednak ostatecznie zrezygnowały z udziału w nim głównie ze względu na rozpoczęcie prac zawodowych. W końcowym etapie rekrutacji trwającej do sierpnia 2021 r. chętnych uczestników było 2. Osoby te zostały poinformowane o możliwości korzystania z indywidualnego wsparcia psychologicznego.

Zadanie 1. Promowanie i rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej prowadziło działania informacyjno – edukacyjne i aktywizujące wśród mieszkańców Powiatu Limanowskiego. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, Zespołami Interdyscyplinarnymi, Zespołem

Kuratorów Sądowych, Komendą Powiatową Policji w Limanowej, innymi instytucjami pozwoliła na promowanie informacji o programie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej przedstawiło szczegółowe informacje o miejscu i terminach realizacji ww. programu Prezesowi Sądu Rejonowego w Limanowej, pracownikom Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich, Wydziału II Karnego oraz Prokuratury w Limanowej celem podjęcia przez te instytucje działań zachęcających osoby stosujące przemoc do udziału w programie. Wśród osób indywidualnych i instytucji rozpowszechniono ulotki i broszury informacyjne.

WSKAŹNIKI	
Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów	około 400

Zadanie 2. Prowadzenie spotkań/zajęć/ warsztatów grupowych i/lub indywidualnych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej otrzymało środki na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, jednak nie został on zrealizowany ze względu na brak wymaganej liczby uczestników.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych edycji programu	0

WSKAŹNIKI	
Liczba zrealizowanych spotkań / godzin	0/0

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które ukończyły program (minimum 75% obecności)	0
Liczba osób, które uczestniczyły w programie (minimum 50% obecności)	0

Monitoring sytuacji osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w poprzednich edycjach realizowany był poprzez rozmowy telefoniczne, a także przy udziale pracowników ośrodków pomocy społecznej i przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych,

którzy wypełniali ankiety monitorujące. Monitoring realizowany jest przez okres 3 lat licząc od zakończenia programu.

Zadanie 3. Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ seminariów/ spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie

W ramach cyklicznie odbywających się spotkań grup wsparcia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny ośrodków pomocy społecznej Powiatu Limanowskiego realizowano różne zagadnienia związane z bieżącymi problemami i oczekiwaniami uczestników. Prowadzone były między innymi pogadanki na temat przemocy w rodzinie i analizowane możliwości pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Promocja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie prowadzona była również podczas zajęć z młodzieżą w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. 29 czerwca 2021 r., podczas konferencji pn. „Przemoc wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami” został szczegółowo przedstawiony zakres tematyczny powyższego programu. Pracownicy ośrodków pomocy społecznej i domów pomocy społecznej podczas szkolenia pn.: „Asertywność w komunikacji interpersonalnej” otrzymywali bieżące informacje na temat rozwiązywania konfliktów w rodzinie, w tym w zakresie agresji i przemocy.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych wydarzeń	3

5.4. Sprawozdanie z realizacji „Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”

Odbiorcami programu są osoby stosujące przemoc w rodzinie zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje np. ośrodki pomocy społecznej powiatowe centra pomocy rodzinie, zespoły interdyscyplinarne.

Program ten może być kontynuacją programu korekcyjno – edukacyjnego i wówczas ma celu utrwalenie zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

W 2021 r. program nie był realizowany ze względu na brak osób chętnych do wzięcia w nim udziału. W związku z powyższym tutejsze Centrum nie wystąpiło o środki na jego realizację.

**Sprawozdanie Dyrektora z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Limanowej za 2021 r.**

WSKAŹNIKI	
Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów	12

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych spotkań wraz z liczbą osób, które w nich uczestniczyły	0/0
Liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny	0

Spis tabel

Tabela 1. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej stan na 31 grudnia 2021 r.....	5
Tabela 2 Budżet na 2021 r.....	7
Tabela 3 Średnie miesięczne koszty utrzymania.....	23
Tabela 4 Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym w 2021 r.	40
Tabela 5 Świadczenia przyznawane usamodzielnianym wychowankom w 2021 r.....	45
Tabela 6 Rodzinna piecza zastępcza - stan na 31 grudnia 2021 r.	52
Tabela 7 Przyczyny opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej przez dzieci	53
Tabela 8 Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - stan na 31.12.2021 r.....	53
Tabela 9 Dane liczbowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w 2021 r. ...	83
Tabela 10 Dane liczbowe osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2021 r.....	83
Tabela 11 Dane liczbowe sporządzone w oparciu o Niebieską Kartę według miejsca zamieszkania w 2021 r.	84
Tabela 12 Dane liczbowe – formy przemocy stosowane w 2021 r.....	84